

D

***Duchovný
život***

ÚVAHA NA MESAČNÚ OBNOVU

Proroctvo a nádej, teraz a všade

"REČ PODOBENSTIEV"

Na túto mesačnú obnovu vám ponúkam ďalšiu z možností, ako uvažovať o téme budúcich zhromaždení pomocou podobenstiev z evanjelia. Medzi proroctvom a podobenstvom je jasný vzťah: proroci pri podávaní posolstva používali parabolickú reč. Niektorí proroci použili aj svoj život za podobenstvo, napríklad Ozeáš. Najpresvedčivejšie svedectvo nachádzame stále v osobe Ježiša. Ohlasoval Božie kráľovstvo tak, že si poslušil podobenstvami; tak sa prispôboval mysleniu ľudí tej doby. Podobenstvo je vlastne príbeh alebo jednoduché prirovnanie, ktoré má za cieľ uľahčiť poznanie inej, omnoho dôležitejšej reality, v tomto prípade Božieho kráľovstva. Evanjeliové podobenstvá sa ľahko čítajú a ich odkaz je vždy príjemný, omnoho viac ako dobrá klasická symfónia. Podobenstvá sú vždy aktuálne. Napríklad: podobenstvo o rozsievачovi nám dáva nenápadne porozumieť, že sme zodpovední za klíčenie a rast vypočutého, prijatého slova (porov. Mt 13, 1-23). Ježiš iste mnohokrát videl mužov z dediny, ako zasievajú po období dažďov. Je treba povedať, že skoro všetky podobenstvá vychádzajú z reality, buď z prírody, situácií ľudí alebo palestínskeho prostredia. Tu je rozdiel medzi podobenstvami a bájkami, ktoré môžu byť pôvabné, ale nereálne a vždy sa odvíjajú vo svete snov a predstáv.

Ježišove podobenstvá sú pekné a veľmi podmanivé, t. j. sú vzdialené filozofickým úvahám, ktoré hľadajú pravdu logickými úvahami a viac menej abstraktným vyvodzovaním. Napríklad príbeh

o márnotratom synovi je utkaný z fantázie, predstáv, pocitov, ale zároveň plný realizmu (porov. Lk 10, 25-37). Okrem toho príbeh nám vzbudzuje živú skutočnosť a napriek mnohým detailom vidíme jasne Božie milosrdenstvo. Kto zvnútorní jeho obsah, určite zakúsi radosť, pokoj, pretože pochopil Božie milosrdenstvo a odpustenie.

Podobenstvá oslovujú počúvajúceho i čitateľa, súčasníkov Ježišových i našej doby. Nie sú to krátke rozprávky na rozptýlenie ľudí. Vzbudzujú úvahu. Podobenstvá ilustrujú, odhaľujú zlo, tešia, zobúdzajú... Teda nenechávajú ľudí ľahostajných, dotýkajú sa ich, uvádzajú počúvajúceho do odvíjania udalosti tak, že si uvedomuje, že sa ho slová dotýkajú. Podobenstvo o zlých vinohradníkoch je veľmi jasným príkladom toho, čo sme práve povedali (porov. Mk 12, 1-12; Mt 21, 33-46). Ježiš bol odsúdený nie preto, že rozprával príbehy, ale pre to, že hovoril podobenstvá.

Vychádzajúc z tejto prvej úvahy môžeme sa pýtať, v čom je vincentské povolanie podobenstvom? Je ním, pretože predstavuje Ježiša historického, z evanjelií. Sv. Vincent bol presvedčený – čo aj hovorieval dcéram kresťanskej lásky – že ich povolanie spočíva v tom, že robia to, čo robil Ježiš Kristus na zemi (porov. K. 8 b). Ježiš Kristus ako človek tu nie je, pretože jeho ľudská existencia bola podriadená časovo-priestorovým veličinám, podobne ako existencia každej ľudskej bytosti. Ale je vždy prítomný vo svojej Cirkvi a cez charizmy a ľudí. A tak ten, kto vidí vincentina, mal by badať Ježiša, ktorý uzdravuje, potešuje, stará sa o chorých, opustených, vylúčených na okraj spoločnosti...

Dcéra kresťanskej lásky, ktorá slúži chudobným je živým podobenstvom. Oslovuje rečou, ktorá sa dotýka našich súčasníkov. Na nej môžeme vidieť tiež prejavy, ktoré Ježiš použil vo svojich podobenstvách. Vychádzajú z reality a dcéry kresťanskej lásky boli založené, aby pracovali v každodennej reality. Ich kláštorom sú ulice mesta, t. j. život. Vincentské podobenstvo sa rodí vo vzťahoch s ľuďmi, v živote, vo veľkých problémoch ľudstva. Vincentské podobenstvo sa realizuje v nemocniciach, v domovoch dôchodcov, v školách, medzi rôznymi a rozmanitými skupinami chudobných, vylúčených na okraj spoločnosti.

Vincentský život je krásny a príťažlivý nie preto, že by bol ľahší ako ostatné, ale preto, že jeho jednotlivé prvky sú krásne. Boh ako Absolútny dáva zmysel životu. Je ideálom bratstva/sesterstva,

ktoré sa má žiť v komunitách. Tretí prvok života obetovaného v službe, a tým darovania života druhým, je ideál otcovstva/materstva, ktorý spôsobuje, že povolanie prináša ovocie. Videli sme tiež, že podobenstvo sa dotýka a oslovuje. Nevnučuje sa násilne, nemá nanucujúcu povahu zákazu alebo príkazu. Podobenstvo je ako leitmotív, ktorý udržuje podvedomie v načúvaní, tichom a zároveň rozhodnom. Dcéra kresťanskej lásky vo svojej službe medzi chudobnými, kde koná podľa čností vlastného ducha, oslovuje mnohých viac ako pomocou veľkých prejavov plných hlbokých teologických úvah. Pred 30-timi rokmi Pavol VI. Povedal, že: *"Súčasný človek počúva radšej svedkov ako učiteľov..."*.

Ak zvážime tému budúcich zhromaždení, môžeme interpretovať, že Spoločnosť vyzýva všetky sestry a komunity, aby ich životy boli ako podobenstvo alebo prorockto, podľa požiadaviek vincentského povolania v Cirkvi. Sú tu tri princípy, bez ktorých toto povolanie by nebolo prorocké, či už na osobnej alebo komunitnej rovine. Sú to tri metafory, ktoré som prevzal z literatúry, ktorá hovorí o parabolickej forme zasväteného života:

1. Princíp „púšte“

Vo Svätom písme vidíme, ako proroci išli často na púšť, kde sa chceli stretnúť s Bohom a aby jasnejšie zachytili jeho odkaz, ktoré mali potom odovzdať svojim súčasníkom. Ježiš pred začiatkom verejného života sa utiahol na púšť (porov. Lk 4, 1-13). Tu je duchovná skúsenosť s Bohom ľahšia. Na púšť ideme preto, aby sme odpovedali na vnútornú výzvu, zákon to nikdy nežiada. Naopak, toto miesto bolo zlorečené, keď tam niekoho posielali, tak preto, aby ho potrestali a nie ako príležitosť stretnúť Boha.

Púšť možno považovať za hlbokú modlitbu, kde osoba stretáva Boha. Je to učenie, ktoré nám dáva dôvody k službe chudobným a k životu v komunite. Púšť v nás pestuje „vincentskú mystiku“, bez toho nemôžeme byť prorokmi, ledaže aktivistami. *"Zakladatelia pripomínajú dcéram kresťanskej lásky, že nemôžu vytrvať v povolaní, ak nebudú rozjímať"* (K. 21 b). Rozjímanie, ticho, púšť a formácia sú korene stromu, základy domu, motor auta. Uvedená konštitúcia hovorí o „vytrvaní“ - v porovnaní s rozjímaním - teda je to viac ako „potreba“. Je to otázka života alebo smrti, zvlášť v našej dobe, kedy kultúry sú na horizontálnej rovine a úplne zabúdajú na inú realitu, ktorá neprechádza zmyslami.

Ak sme presvedčení o dôležitosti tohto prvého princípu pre to, aby náš život bol podobnosťou alebo prorokom, musíme si dávať pozor napr.: deň služby musí byť vyrovnaný, rozumovo zvažovaný. II. kapitola Konštitúcií je zorganizovaná podľa tejto schémy: "Obetované Bohu...", „V spoločenstve“... „Pre službu Kristovi v chudobných" (porov. K. 7-15). Vieme, že keď nežijeme tieto tri rozmery (duchovný, apoštolský a spoločný sesterský život pre misiu) harmonicky, toto má neblahé dôsledky na náš spôsob života vinctenského povolania.

Princíp púšte nám alarmuje prípadné nebezpečenstvo nadmerného pripútania sa k počítaču /internetu/, k televízii, k mobilu... Konštitúcie to pripomínajú (porov. Š. 24). „Odsunúť do pozadia“ tieto prostriedky (hoci sú niekedy účinné) nám pomôže považovať ich za také, aké sú pre nás v skutočnosti: užitočné nástroje v službe nášho života, ale nikdy nie ciele. Ak sa prostriedky stanú cieľmi, potom sa ľahko stanú predmetom kultu. Je potrebné tiež povedať, že moderné telekomunikačné prostriedky prinášajú so sebou veľa hluku. Keď si to uvedomujeme, už to je veľa. Ale to nestačí, pretože proroci potrebujú skutočné priestory ticha, aby mohli znovu načerpať. Je možné žiť tento princíp „púšte“ v stálom hluku? Sv. Vincent nám pripomínal „veľké mlčanie“ ako čas vnútorného vyzbrojenia, hľadania potrebnej psychologickkej a duchovnej rovnováhy. Bolo by dobré, keby pri vypracovaní komunitného plánu sa myslelo na čas tejto reality a aby sa členky komunity spoločne dohodli a našli obdobia mlčania, ak tak ešte neurobili. Toto môže byť nová verzia vinctenského „veľkého mlčania“¹.

Napokon princíp „púšte“ nás môže pozvať zrevidovať do hĺbky našu modlitbu, zvlášť rozjímanie. Na akú tému rozjímanie? Z Božieho slova, z učenia Zakladateľov? Je potrebné vyhnúť sa nebezpečenstvu duchovného presýtenia, ktoré chce stále vyhľadávať novú literatúru a napokon s týmito príťažlivými ponukami opomenieme podstatné pramene, ktoré tvoria nenahraditeľné piliere nášho povolania. Dôkazom prehĺbenej úvahy je schopnosť premeniť osobu zvnútra: ducha, ruky, srdce. Ducha, pretože prijíma kritéria a evanjeliové hodnoty, ktoré nie sú z tohto sveta. Srdce, pretože

¹ Bol som rád, keď som našiel v « Análoch » (Španielsko) čerstvý článok od P. Luis Vela na túto tému (porov. júl – august 2007, s. 388-402).

láska k chudobným, sestrám a k Bohu rastú. Ruky, pretože pravá láska sa vyjadruje skutkami služby a evanjelizácie. Jedine takéto rozjímanie vedie k prorocktvu. Nikdy netreba pohŕdať „všedným“ rozjímaním, ale iste tak nerozjímalí proroci, Ježiš, Vincent a Lujza.

2. Princíp „periférie“

Periféria je symbolom miesta, kde býva chudobný. Môžeme vstúpiť do kontaktu s ňou viacerými spôsobmi. Jeden z nich spočíva v uznaní, že Kristus je v chudobnom tak, ako sa sám stotožnil v 25. kapitole Matúšovho evanjelia. Po tejto prvej etape nás musí také spoznanie viesť k činu. Druhý spôsob spočíva napomáhať im – spolu s nimi - v ich raste. Hľadať prostriedky ako zmeniť nespravodlivé štruktúry môže tiež tvoriť dobrú cestu vedúcu k okraju. Všetky majú spoločného menovateľa: v duchu viery sa konkrétne zaangažovať v konkrétnom živote tých najnúdznejších. Periféria je najlepšou zárukou proti falošnej duchovnosti. *„Čo osoží, keď niekto hovorí, že má vieru, ale nemá skutky? Môže ho taká viera spasit?“*, pýta sa sv. Jakub. Ďalej vysvetľuje vzťah medzi vierou a skutkami: sú dôkazom viery (*„Ukáž mi svoju vieru bez skutkov a ja ti zo svojich skutkov ukážem vieru.“*) (porov. Jk 2, 14-18).

Dcéry kresťanskej lásky boli založené, aby žili a pracovali na „periférii“. Mnohokrát som bol svedkom, ako Spoločnosť umožňuje vidieť svetu pekné komunity – podobenstvá lásky v takých chudobných miestach ako sú okrajové štvrte Jakarty, roztrúsené dedinky na severe Mozambiku, núdzové kolónie veľkomiest Brazílie alebo prácu s vidieckymi rodinami krajín Južnej Ameriky... Možnože v súčasnosti sú tieto „začlenené komunity“ poverené mať najväčšiu prorockú silu, ktoré potom, vďaka chudobným, majú najväčšiu schopnosť evanjelizovať. Sú podnecované silou evanjelia a mystikou oslobodenou od akejkoľvek ideológie. Je veľmi možné, že budúcnosť Spoločnosti závisí od jej schopnosti uviesť do praxe dobré úmysly a teoretické rozhodnutia v prospech chudobných. V dejinách Spoločnosti je jedna konštanta, že vždy sa oživila pri chudobných a v tejto línii bude pokračovať, ak bude žiť na periférii a pre ňu. Mnohé provincie Spoločnosti sa usilujú zrevidovať svoje diela. Je to správna starosť, ak chcú, aby ich diela boli preniknuté vincentským duchom. Keď teda musí nejaké dielo zameniť iné, ktoré je bližšie vincentskému duchu, potom prorocká schopnosť miestnej komunity, provincie a Spoločnosti vzrastá.

Po týchto slovách je treba tiež dodať jeden bod, ktorý nemáme zanedbať: náš život nemôže byť podobenstvom na periférii, ak prejavuje smútok, stratu odvahy a skleslosť. Proroctvo už vo svojej povahe dýcha radosťou, zvlášť na okrajových miestach, kde často chýba nádej. *"Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa!"* (Flp 4, 4). Nezabúdajme okrem toho, že pravá radosť nepochádza z vonkajších, varietyčných okolností, ale zvnútra osoby, z jej zakorenenia v Ježišovi Kristovi, jej stotožnení sa s prijatým povolaním. V praxi sa radosť a šťastie odrážajú vyrovnanosťou v prichádzajúcich ťažkostiach (na periférii nikdy nechýbajú), pokojným prijatím seba napriek nedostatkom, obmedzeniam a protirečeniu, schopnosťou rozsievať nádej a radosť medzi chudobnými... Je treba tiež povedať, že pravá radosť sa šíri. Ak chýba, ľahko sa upadá do rutiny, do profesionalizmu alebo bezduchej činnosti. Možno v našej dobe našu službu chudobným budú najlepšie sprevádzať vyrovnanosť, pokoj a radosť. Môže žiť dcéra kresťanskej lásky na okraji, ak nemá duchovnú silu, ak je smutná, skeptická? Ako žiť odporúčanie sv. Pavla Filipanom: *"Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa!"* (4, 4).

3. Princíp „hranice“

Zaiste sme sa všetci už ocitli niekedy na hranici medzi dvomi krajinami. Je to osobitné miesto s rôznymi typickými vlastnosťami. Pre niektorých hranica vyvoláva vstup do neznámej krajiny, spoznávanie jej charakteristiky, spôsobu života obyvateľov, najvýznamnejšie miesta a pamiatky... Pre ďalších hranica je miestom pašeráctva. Sú aj clivo túžiaci ľudia, ktorí sú na poslednú minútu pokúšaní vrátiť sa do svojej krajiny, pretože sú presvedčení, že v novej nenájdu nič zaujímavé. Hranica pozýva k pohľadu do budúcnosti s optimizmom, mať otvorené oči k spoznávaniu nových spôsobov života uprostred nebezpečenstiev spojených so životom.

Povedzme teda, že ísť smerom k hranici je znamením postoja stáleho hľadania a tvorivosti. Proroci nám dávajú príklad. V skutočnosti boli nútení tak urobiť, aby mohli osloviť svojich súčasníkov. Byť na hranici znamená byť tvorivým, aby sme oslovili, vzbudili otázky, ale vždy aj svojím životom oslovovali, pretože nejde o divadlo, ale svedectvo vlastného života. Nezabudnime, že ľudia dôverne uverili slovám prorokov vďaka ich životu. V čom máme byť tvorivými my, v súčasnosti? V našom spôsobe myslenia a konania.

V spôsobe myslenia preto, lebo inkulturácia vinčentskej charizmy potrebuje stálu prácu, ktorá si vyžaduje spoluprácu všetkých (VC č. 2 d). Bežná úvaha o živote a realizovanej službe musí slúžiť k živieniu našich presvedčení a predstaveniu nášho povolania služby v Cirkvi novým spôsobom. Evanjelizácia v súčasnosti potrebuje viac ako inokedy úvahu k pozorovaniu, ako ju konáme cez naše diela a ako možno zlepšiť šírenie Ježišovho posolstva. Tvorivosť musí byť cítiť aj v činnosti, v službe, aby bolo možné spoznať nové formy chudoby, ktoré potrebujú službu Spoločnosti; alebo opačne: zvyčajné formy chudoby, ktoré si žiadajú nové formy účasti a služby.

Bez tohto dynamického princípu povolanie stráca svoju sviežosť a môže zapadnúť do monotónnosti ciest, po ktorých kráčame stále rovnakým spôsobom. Keď sa nám podarí pochopiť, že každý deň máme byť pripravení spoznávať Božie plány, potom sa na povolanie dívame ako na neukončenú stavbu, ako na živú bytosť. Hranica otvára oči, dodáva nám energiu, pripravuje nás na hľadanie a rozpoznávanie hodnôt a ich opaku, ktoré existujú v súčasnej spoločnosti. Hranica nás vedie k úvaha o kvalite služby a k tomu, aby sme sa započúvali do nových výziev chudobných. Zostruje náš zmysel pre zdravú kritiku, aby sme vedeli, či náš život je naozaj poznačený jednoduchosťou a striedanosťou, ako si to žiadali Zakladatelia alebo či netreba napraviť určité osobné a komunitné postoje. Keď vstúpime do tejto formy dynamického života, do dobrodružstva hranice, sú logicky prítomné i mobilita a disponibilita. Sv. Vincent bol v týchto a ďalších veciach jasnozrivý.

OTÁZKY NA OSOBNÚ ÚVAHU A SPOLOČNÚ DEĽBU V KOMUNITE:

- Uvažujte o 13. kapitole sv. Matúša, aby ste sa nechali preniknúť rečou podobienstiev.
- Úvaha a osobná revízia podľa troch princípov z horeuvedeného výkladu.
- S ohľadom na výzvu Spoločnosti k proroctvu (alebo byť podobienstvom), na ktoré aspekty (alebo aspekt), podľa vášho názoru, by bolo potrebné zvlášť naliehať vo vašej komunite?

P. Javier Álvarez, CM
generálny direktor

S

Súčasné výzvy

Univerzálnosť ľudskej bytosti

Poznámky zachytené z prednášky profesora Henricha Joyeux /žuajò/ pri príležitosti formačného stretnutia pastoračnej skupiny pri kaplnke P. Márie zázračnej medaily (kňazi, sestry, laici) na tému **PRIJATIE, POHOSTINNOSŤ** (*pokračovanie*).

I. AKO PRIJÍMAŤ PÚTNIKOV?

Predtým, než sa zahľadíme na funkciu ľudskej bytosti, pozrime sa, ako prijímať tieto osoby. Tu sú dôležité 4 slovesá: pozorovať, počúvať, chápať a poradiť.

POZOROVAŤ (VŠÍMAŤ SI)

Pozorovať znamená byť pozorným. Máme 2 fotoaparáty, ktorú sú mimoriadne presné: oči. Nie sú stvorené na to, ako sa to žartovne hovorí o nevšímavom človeku, „Kde si dal oči?“ (vo francúzštine: „mať oči vo vrecku“, pozn. prekl.). Teda pozorovať, všímať si je dôležité. Moje povolanie chirurga a zdravotníka ma núti mimoriadne si všímať. Keď som napr. pred 20-timi rokmi vstúpil do čakárne, nepotreboval som sa pýtať, kto je chorý, pretože to bilo do očí. Ale teraz som nútený pýtať sa, pretože to nebije do očí: človek s rakovinou nie je nutne niekto, kto je vychudnutý, až samozrejme vtedy, keď je v poslednom štádiu života. Keďže to nie je zjavné, musíme byť pozornejší. Prvú vec, ktorú vidíme, je oblečenie, držanie tela a tvár. Tvár je vonkajšok toho, čo je vnútri. Ale čo sa skrýva za tvárou? Je treba vidieť poza zdanlivosť osoby a hľadať predovšetkým stopy Ducha Svätého, pretože aj u najnepokojnejšej

osoby sú trasy Ducha Svätého, hoci sú nebadateľné. Zundel veľmi nalieha na úsmeve: *«Budme úsmevom Božej dobroty, úsmev je najväčšia moc na svete.»* Úsmev nestojí nič, ale robí veľa dobrého. Takto treba prejavíť pozornosť osobe.

POČÚVAŤ

Po pozorovaní treba počúvať. Počúvať znamená počuť. Keď opisujeme ucho, hovoríme o vonkajšej časti ucha, ktorá je uspôsobená na prijímanie tajností. Napríklad, keď mama má vyrozprávať príbeh dieťaťu pred spaním, povie mu ho polohlasno do ucha. Netreba zabúdať: máme dve uši, jedno pre matku, druhé pre otca. A všetky tajomstvá, ktoré sa dostanú do ucha, sa nikdy nestratia, pretože pamäť je veľmi rozsiahla. Máme pamäť pre bájky od La Fontaine, pre matematické vzorce, čo sa mení podľa osôb. Ale máme tiež citovú pamäť, ktorá sa dotýka hĺbky nášho vnútra: toto je bezodná studňa, úplne nezmazateľná v porovnaní s pamäťou počítača. Ak napr. váš počítač má kapacitu 30 gigabitov, nemôže prijať 31. ak ste dosiahli 30 Gb, musíte niečo zrušiť, „hodiť do koša“, aby ste mohli pokračovať v práci. Teda niečo zrušíte. Ale pre citovú pamäť je to niečo úplne iné. Ak niekto zakúsil v detstve niečo strašné, napr. znásilnenie, nikdy to nebude môcť zotrieť zo svojej pamäte. Avšak toto dieťa sa bude usilovať zabudnúť na to, zatlačiť hlboko v sebe. Podarí sa mu to na istý čas, 20, 30 alebo 40 rokov, ale jedného dňa nejaká životná okolnosť, náhoda vynesie na povrch túto udalosť mimoriadne presne a to osobu úplne vykoľají, lebo už jej život bol rozkolísaný a strašná udalosť z detstva nebola vyriešená, prijatá, uzdravená. Preto je dôležité vidieť, ako naučiť riešiť podobné ťažkosti, ktoré sú zakotvené v našej citovej pamäti. Ako ich máme my riešiť a tiež ako ich pomôcť riešiť u druhých. Je potrebné počúvať vnútorný hlas, ktorý je v tom druhom. On sám má odpoveď na svoje ťažkosti. My sa musíme naučiť počúvať jeho vnútorný hlas, ktorý nám nevyšle fax alebo mail, ale ktorý nám komunikuje niečo veľmi hlboké. Zundel nám hovorí, že aby sme sa naučili počúvať druhého, musíme sa vžiť do postoja tichého prijatia podobne ako Panna Mária. Tiché srdce k počúvaniu druhého znamená vnútorný postoj. Ako prijímajúci musíme rozvinúť tento vnútorný postoj počúvania.

CHÁPAŤ (POROZUMIEŤ)

Po počúvaní nasleduje porozumenie. K tomu treba vedieť, ako funguje ľudská bytosť. Veľmi som sa naučil v tejto oblasti vďaka chorým.

PORADIŤ

Napokon je potrebné poradiť. Ale radiť je ťažké, lebo nie ste ani psychológovia, ani lekári. A možnože pred vami stojí niekto, kto je chorý. A tak to je ťažké. Preto netreba veľa hovoriť, ale pár slovami navrátiť dôveru, trpezlivosť a vytrvalosť. Tieto tri slová sú veľmi dôležité pre život, zvlášť s osobami, ktoré ich najviac potrebujú. Zundel hovorí: *«Slová vytvárajú atmosféru, ktorá zjavuje to, čo nikto nemôže vysloviť a čo je bezpochyby podstatné.»* ak sa vám niekto zverí o najtajnejších zákutiach svojho srdca a vyzná hrozné veci, počúvať so súcitným mlčaním má väčšiu váhu ako vysloviť akýkoľvek úsudok. Často je vhodnejšie nič nehovoriť. Nie je správne hovoriť pravdu brutálne, hoci nám sa pritom uľaví. Niekedy si myslíme, že ak nepovieme pravdu, klameme. To je nesprávne a dokonca vážny omyl. Je isté, že nám sa môže uľaviť, ale tomu druhému spôsobujeme hrozné zlo. Nedostatok trpezlivosti, pružnosti, šikovnosti, zručnosti v tomto zmysle znamená zle poslúžiť pravde. Preto sa treba vyzbrojiť trpezlivosťou a pružnosťou. Mám rád bližneho a pretože ho mám rád, musím dávať pozor. Šikovnosť nám pomôže tiež čakať niekedy aj roky, aby sme vedeli správne podať pravdu. Napokon nikdy nie je ľahké radiť. Možno by sme mali viesť dlhší dialóg s osobou. Vyhnime sa nebezpečenstvu chcieť konať sami a ak treba, vedzme ho usmerniť k lekárovi, psychológovi alebo spovedníkovi.

ROZUMIEŤ ĽUDSKEJ BYTOSTI

Od r. 1972 som chirurgom a po 25-tich rokoch som sa rozhodol sprevádzať chorých v poslednom štádiu života. Uvedomil som si, že kladú dôležité životné otázky; detaily neboli pre nich dôležité alebo stratili svoj význam. Preto som navrhol mojim pacientom, či by sa zapojili do úvahy o funkcii ľudskej bytosti. Na začiatku boli udivení a protestovali: *„Ale, pán doktor, vy ste študovali, mali by ste to vedieť sám.“* Odpovedal som im, že viem, ako funguje telo, nohy, pečeň, pankreas a pod. Ale toto je len jedna

časť ľudskej bytosti. Spomínam si na chorých, ktorí mali pred sebou týždeň alebo 3 mesiace života a vedeli o tom. Povedal som im: «*Vy viete omnoho viac, pretože nie som v tom istom položení ako vy.*» Okrem toho som poznamenal, že v deň, keď vám amputujú nohu, viete lepšie, ako funguje. Ta isto sa stáva, že keď odíde drahá bytosť, uvedomíme si dôležitosť jej prítomnosti. Keď strácame život, vtedy môžeme bezpochyby najlepšie pochopiť funkciu ľudského tela. Všeobecne chorí hovoria: «*Z jednej strany je telo, z druhej duch.*» V izbe majú vždy zapnutú televíziu vidia aktuality, a predsa ich nezaujímajú. Pre nich už nemajú dôležitosť. Jedného dňa mi stará pani povedala: «*Pozrite sa na steny mojej izby.*» Boli na nich popripínané papieriky; na jednom z nich bolo napísané: «*Mojej drahej babke, myslím na Teba, podpísaná Alexandra*»; na druhom: «*Babka, máme ťa radi, vráť sa rýchlo*». Potom dodala: «*To je srdce.*» Takto jasne odlišovala oblasť ducha od oblasti srdca, t. j. časť duch – rozum, neurónové fungovanie a časť srdca. Keď sa pýtam detí v škole, kde sa nachádzajú ich tajomstvá, chlapci ukážu na hlavu, dievčatá na srdce. To znamená, že chlapec zmýšľa karteziánsky, hlavou, dievča má väčšiu prevládajúcu časť v oblasti citovosti. A tak muž a žena nefungujú rovnako. Toto vzájomné dopĺňanie je niečo mimoriadne. Tak teda existuje telo, duch, srdce alebo city. Potom sú pacienti, ktorí pri vstupe do nemocnice napíšu na tlačivo, či si prajú stretnúť nemocničného kaplána, pastora, imama alebo rabína. Pri mojich anketách som sa pokúsil vyhľadať osoby, ktoré nenapísali nič. Nevedel som ani či boli alebo neboli katolíci. Pri 30-tich opýtaných pacientoch asi ½ nechcela hovoriť o duši, ale cítili 4. časť okrem tela, ducha a srdca. Hovorili o čomsi inom, čo nevedeli reálne vyjadriť. Použil som odlišné slovo: anima, čo je v latinčine a lepšie je prijímané, lebo tento výraz znie ako „animovať“ – oživovať. Jedného dňa jeden mladík, ktorý mal čoskoro zomrieť, nemohol dobre dýchať. Sedel som na stoličke a celý zadýchaný mi povedal: «*Pozrite na vašu stoličku.*» Hneď som sa zohol, lebo som si myslel, že je zlomená. Povedal mi: «*Štyri nohy.*» Ešte som nerozumel, a tak dodal: «*Živiť 4 nohy*» a pokračoval, že my sme ako tá stolička a máme živiť každý deň 4 nohy: telo, ducha alebo rozum a srdce alebo city – a potom tú poslednú. Povedal som mu: «*Dušu.*» Odpovedal, že nie! A tak som sa pýtal ďalej: «*A tak čo to je?*» Odpovedal: «*Je to hlbšie, ešte hlbšie.*» Napokon mi vysvetlil – hoci to nevedel, že sv. Ján z Kríža o tom hovoril – o najhlbšom mieste nášho bytia. Týmito obrazmi o 4 nohách stoličky hovoril

o vzájomnom dopĺňaní sa častí nášho bytia. Ak teda jedna z nôh nie je dobrá, nebudeme pohodlne sedieť. Uvedomil som si, že mnohí moji kolegovia „nesedeli dobre“, lebo odmietali miesto duchovna vo svojom živote. Tu môžu zohrávať chorí veľkú úlohu voči svojmu lekárovi, pretože ak niekto je zomierajúci, veľa nám dáva. My mu nič neprinášame. Môžeme mu len podať niekoľko liekov, aby sme utíšili fyzické alebo duševné utrpenie. A potom unikáme... Prečo? V hĺbke vlastne unikáme pred touto duchovnou časťou, ktorá práve odchádza. Jedného dňa som vstúpil do izby chorej, počul som hlas, ktorý naraz prestal. *«Zdalo sa mi, že je tu niekto s vami. Hovorili ste s niekým?»* Chorá mi odpovedala: *«Áno, práve som nahrávala odkaz pre deti a vnúčatá.»* Chcela im zanechať kazetu, lebo vedela, že čoskoro odíde. Na to som sa jej veľmi taktne spýtal, čo im chcela povedať. Odpovedala: *«Povedala som, že som ako motýľ, ktorý vyjde zo svojho zámotku a odíde ku svetlu.»* Keď počujeme také veci, zasiahne nás to do hĺbky bytia a zostane vryté v našej citovej pamäti. Duch Svätý potom s tým nakladá podľa ľubovôle.

Pre nás, lekárov, odborníkov, keď prichádza u niekoho koniec jeho pozemského života, posielame ho do na to uspôsobených hospicov. Pokúšame sa pripraviť osobu: *«Hľa, urobili sme, čo bolo potrebné, teraz vás pošleme do jedného centra.»* Nepovieme názov, pretože ľudia vedia, že ten názov je synonymom smrti. A tak sa im teda skutočne nepovie, že zomrú. Ale keď prídu do centra a prečítajú si meno, všetko chápu. Podľa mňa toto nie je najlepšie riešenie. Nechcem povedať, že netreba hovoriť pravdu, ale podľa mňa je potrebné nechať vždy zasvietenú jednu lampu. Často hovorím mojim spolupracovníkom, že ak by mi jedného dňa prišli do izby oznámiť: *«Si veľmi chorý a zomrieš,»* vyhnal by som ich z izby slovami: *«Viem to, nepotrebuje, aby mi to hovorili.»* Chorí v poslednom štádiu života majú vnútorné hlboké presvedčenie, že sú to ich posledné chvíle života. V tých chvíľach nám, lekárom, môžu najviac dať. Prijímajú nás v ich izbách a veľa od nich dostávame. V hĺbke každého človeka sa nachádzajú tieto 4 časti, ktoré môžeme rozumom oddeliť, ale ktoré sa v skutočnosti neoddeľujú. Je to hlboká splývajúca reťaz medzi telom, duchom, srdcom a dušou. Ale ako to vyjadriť? Iný chorý v poslednom štádiu života mi to vyjadril ináč. Narodil sa v severnej Afrike (z francúzskych rodičov), to znamená, že hoci Francúz, žil v inej krajine, v Maroku. Povedal: „Pri ožarovaniach som si myslel, že

zomriem, ale niečo silnejšie vo mne mi hovorilo: treba sa držať života. Mal rád svojho syna, dcéru a manželku, čo ho držalo pri živote. Namaľoval mi ľudskú bytosť ako zakrpatenú palmu, t. j. palmu s krátkym kmeňom a peknými palmovými listami. Predstavme si 3 palmové listy, ktoré predstavujú telo, ducha a srdce. Tieto 3 listy sú v plnej sile, keď sme pri plnom zdraví. A sú také pekné, že celkom zakrývajú peň. Vieme, že i zakrpatená palma má peň, ale nevidno ho. Ako náhle je jeden list chorý, stane sa priesvitným a zrazu sa ukáže peň. Keď zbadáme peň, zbadáme, čo sa u našich pacientov deje. Ak trpíme naraz na 3 listy – telo, ducha a srdce – zrazu zbadáme, čo oživuje osobu – jej duša. V tej chvíli zbadáme peň, t. j. čo ho oživuje. Najviac ma oslovuje, že všetci chorí v poslednom štádiu života sú „hyper“ duchovní, dokonca i tí, ktorí si hovoria, že nemajú ani štipku viery. Povieťe mi: možnože to robí strach! Už filozof Pascal hovorieval: *«Ak Boh existuje, tým viac sa treba s ním zmieriť pred smrťou, a tak prípadne vyhnúť sa úderom palice.»* Zaiste, strach tu môže byť, ale nemyslím si, že by to bol dôvod. Myslím si, že v hĺbke každého bytia je veľmi hlboký duchovný koreň. A ten vystupuje na povrch presne v týchto chvíľach.

II. FUNKCIE KAŽDEJ ĽUDSKEJ BYTOSTI

Teraz sa dlhšie zastavím pri základných zložkách ľudskej bytosti a poznamenám niektoré nedostatky v správnom fungovaní, ktoré sa často vyskytujú v súčasnej kultúre.

TELO

Keď sa zahľadíme na osobu, najskôr vidíme tvár a ruky. Isteže aj nohy, ale bežne ruky nie sú skryté rukavicami. Keď zdravíme, podávame si ruky.

Keď som s malými deťmi, často sa ich pýtam: *„Čo je tajné, skryté v tele?“* Podľa toho, čím sú ich rodičia, odpovedajú mi: kostra, pečeň, červené krvinky... všetko to, čo nevidno. Raz mi jeden chlapec povedal detským žargónom: pohlavie. Odpovedal som mu, že má pravdu. Deťom som to potom vysvetlil asi týmito slovami: *«Vidíš, tvoja tvár nie je tajná, ukazuješ ju všetkým; ruku podávaš*

všetkým na pozdrav a pod. Ale najtajnejšie časti tela sa nachádzajú v pohlavnej zóne». Je dôležité, aby to vedeli, pretože dnes je potrebné informovať deti, aby dávali pozor na dospelých, ktorí sa chcú starať o zóny ich tela, ktoré im nepatria. Je potrebné vysvetliť deťom, že ich telo patrí im, pritom nie je nutné prednášať im anatómiu s nákresmi. Ukončil som spresnením, že na povrchu tela máme kožu. Keby sme rozprestrelí kožu dospelého človeka na stôl, dosiahli by sme 1,5 m² kože, ktorá je pokrytá miliardami teliesok schopných vnímať dotyk, prejavy nežnosti, netaktnosti, teplo, zimu, pichnutie a pod. Na tele existujú i tzv. erotické zóny, ktoré patria k pohlavnosti, sexu, ktorou je súčasná spoločnosť posadnutá. Prečo táto posadnutosť? Prvá časť odpovede môže pochádzať z istého potlačenia tejto reality už 2000 rokov, čo napokon vyvoláva skutočnú explóziu. Žigmund Freud, ktorý sa narodil v r. 1836 v Rakúsku, bol jedným z vedcov, ktorý najviac ovplyvnil zmýšľanie svojej doby. Vynašiel psychoanalýzu, vyzdvihol na svetlo určité správanie, ktoré umožňujú alebo neumožňujú byť zdravým.

VEDOMIE A PODVEDOMIE

Ďalším prvkom ľudskej bytosti je duch. V tejto rovine je potrebné rozlišovať medzi vedomím a podvedomím. Už dávno odborní lekári sa usilujú pochopiť podvedomie a ešte neskončili s bádáním. Ja osobne si myslím, že Duch Svätý je prítomný v podvedomí. V tomto smere Zundel hovorí: *«Ísť k Bohu, znamená ísť k sebe»*. To znamená, že stále sa máme vracat' do svojho stredu. Naše podvedomie je mimoriadne aktívne, zodpovedné za určité množstvo automatických pohybov, ktoré je dobré snažiť sa pochopiť. Vedomie je ľahké na vysvetlenie, podvedomie je trochu zložitejšie. Jeden z mojich priateľov, mních, sa mi zveril, že v živote dlho hľadal sám seba. Jedného dňa stretol Jána Vaniera, ktorý mu povedal: *«Nie som veľmi naklonený psychoanalytikom, ale ty to naozaj potrebuješ. Chod' navštíviť jedného môjho známeho, ktorý je v Londýne»*. Išiel. Na jeho žiadosť, aby namaľoval svoje sny, mních odpovedal: *«Nemám sny a neviem ani maľovať»*. Lekár – psychoanalytik mu odpovedal, že to nevádi a tiež: *«Namaľujte, čo budete môcť a snívajte, ako budete môcť»*. A od tej chvíle mních začal mávať sny. Čo sa stalo? Nezačal snívať, pretože už predtým sníval; namiesto, aby skrýval svoje sny, začal si ich zapamätávať. Je to zaujímavé, pretože sám som si to všimol. Pre zjednodušenie

možno povedať, že existujú negatívne a pozitívne sny. Existujú zlé sny a také sny, ako napríklad vo Svätom písme, v ktorých niektorí našli svoju úlohu. V Starom zákone, keď Jozef alebo iní mali sny, brali ich vážne. Tieto sny patria do druhu snov, ktoré pochádzajú z podvedomia a vstupujú do ducha. To znamená, že Duch Svätý pracuje, keď spíme? Osobne si myslím, že je to možné. Hoci náš rozum odpočíva, naše telo naďalej pracuje: každú sekundu srdce vysiela krv všade do tela, do hlavy, do nôh, sústreďuje sa odpad a ráno je náš mechúr plný. Naše telo pracuje, ale nie ako obyčajný stroj. To znamená, že duch pracuje. Raz som išiel na púť do Medžugorja. Tu Gospa, ako ju volajú tí, ktorí ju videli, to znamená Panna Mária, im povedala, aby s ňou zaspávali, že sa s ňou budú budiť. Zaspávať s modlitbou Zdravas Mária spôsobuje, že sa zobúdžeme ukončujúc, čo sme nedopovedali. To znamená, že sa treba obávať nášho podvedomia, v ktorom sa nachádza mnoho vecí. Sú tam tzv. základné spomienky, t. j. spomienky, ktoré nevidíme, nechápeme a ktoré vychádzajú na povrch po istom období: po 40, 50 alebo 60 rokoch.

Môžeme si to ozrejmiť na dvoch príkladoch:

Prvým je **Teilhard de Chardin**, ktorý sa ako dieťa hrával so železitou hrudou. Tento kameň ho fascinoval a celý svoj život sa potom usiloval hľadať dôvod toho.

Druhým príkladom je **Izrael Zoller**. Narodil sa v r. 1881 v židovskej rodine v Galícii, na rakúsko-maďarskej hranici. Izrael bol nadaný, skvelý chlapec, ktorý sa v škole dobre učil. Jeho matka mala dobrú slúžku, katolíčku. Izrael ako 7-ročný sa spriatelil so synom tejto slúžky. Išiel k nim. Keď po prvýkrát vstúpil do izby kamaráta a uvidel nad dverami kríž, povedal si: «*Tento tu musel urobiť asi veľa hlúpostí, keď mu vsadili klince do rúk a do nôh*». Izrael celý svoj život hľadal dôvod toho. Išiel na vysokoškolské štúdiá do Viedne, potom do Florencie, kde povedľa svojich štúdií, chodil na prednášky do rabínskej školy mesta. V r. 1918 bol menovaný za veľkého rabína v Trieste, po ukončení 1. svetovej vojny prijal taliansku národnosť a 20 rokov žil v Trieste, kde veľa čítal z Písom. Pri štúdiu Tóry začal aj Nový zákon. Spomenul si, že ako dieťa zbadal kríž u svojho kamaráta, kresťana. Vízia kríža sa mu stále vnucovala a rozhodol sa lepšie spoznať tohto ukrižovaného. V r. 1939 bol menovaný za veľkého rabína v Ríme.

Mussolini vydal protižidovské zákony, ktoré ho donútili potalianštiť si meno: odtetraz sa bude volať Zolli. Od svojho príchodu do Ríma Zolli upozornil židovské vrchnosti o úmysle nacistov, ktorí začínali vyčíňať na talianskom polostrove, ale nenachádzal odozvu. Zachádzali s ním ako s cudzincom, lebo sa narodil vo východnej Európe a nepoznal rímske židovstvo. V r. 1943 komandant Kappler začal klásť svoje podmienky židovskému spoločenstvu: odovzdať 50 kg zlata alebo 300 zajatcov do 48 hodín. Židom z geta sa podarilo sústrediť 35 kg. Zolli, na hlavu ktorého gestapo vypísalo odmenu, žiadal členov židovského spoločenstva, aby napísali jeho meno ako prvé medzi zajatcami. Spoločenstvu sa podarilo zozbierať zlato, ktoré dali katolícke farnosti mesta. V nasledujúcich mesiacoch veľký rabín žil v tajnosti, aby mohol pokračovať svojim ovečkám utiecť. Prežíval vďaka voči rímskym rodinám, ktorí ho ukryvali, čím vystavovali svoj život do nebezpečenstva. Rozpovedal, ako Pius XII. otvoril klauzúry kláštorov mesta a okolia, aby sa tam mohli skryť celé židovské rodiny. Každodenný život rabína bol pretkávaný utrpením, zimou, hladom a úzkosťou. Po príchode Američanov v r. 1944 mu bola navrátená jeho funkcia veľkého rabína. Toho roku bol deň veľkého odpustenia, „Yom Kippour“; Zolli zakúsil rozhodujúcu skúsenosť: uvidel postavu Krista. Požiadal o demisiu z funkcie veľkého rabína a usiloval sa nechať sa poučiť katolíckym kňazom s úmyslom prijať krst. Toto mu prinieslo celú kampaň očierňovania zo strany židovskej komunity. Čoskoro sa ocitol úplne zničený. V tej chvíli mu pápež Pius XII. ponúkol prostriedky k prežitiu a katedru na gregoriánskej univerzite a možnosť pokračovať v práci exegéta na Biblickom inštitúte. Zolli viackrát stretol Svätého Otca; svojej dcére predpovedal súčasné nepriateľstvo sveta voči nemu slovami: *«Uvidíš, z Pia XII. urobia obeťného baránka za mlčanie celého sveta voči nacistickým zločinom»*. Keď sa Zolli stal kresťanom, vybral si krstné meno Eugen na počesť pápeža. V posledných rokoch svojho života Zolli sa usiloval zlepšiť vzťahy Katolíckej cirkvi so Synagógou. Svoj život ukončil v Ríme ako profesor a spisovateľ. Mal obrovskú úctu k talmudu a židovskému náboženstvu, pričom porovnal Starý zákon s novým. Vysvetľoval, že Starý zákon je láska k zákonu a Nový zákon je zákon lásky. Aby sme mohli vykonať taký záver, je potrebné mnoho uvažovať a pracovať. Zomrel v roku 1956. Tento jeho život je skutočne fascinujúci a vidíme veľmi dobre, ako zakladajúca spomienka z detstva bola animátorkou celého jeho života.

Každý má svoje zakladajúce spomienky. Ako 7-ročný som počul starého otca mrmlať si: *«Nie som už na nič»*. Trápilo ma to a pýtal som sa, ako to možno povedať v takom veku, a povedal som si: *«Vždy budeš slúžiť»*. Teraz, keď vidím dôchodcov, ako upadajú do depresie, pretože sa cítia zbytoční, neužitoční, hovorím si: *«Ešte je veľa vecí, ktoré treba urobiť pre zlepšenie života ľudí na našej zemi. Urobte niečo pre nich.»*

Každý z nás má pozitívne a negatívne spomienky, zranenia z detstva alebo dospievania. Zranenia z raného detstva môžu byť mimoriadne silné v jeho živote. Jedna kniha s názvom: *«Chýbajúci otec, chybný syn»* poukazuje na dôležitosť úlohy otca pre dieťa. Jeden profesor psychológie zdôrazňuje, že otec je ešte dôležitejší ako matka. Nechce samozrejme zmenšovať úlohu matky, ale podčiarkuje, že vo všeobecnosti materstvo je niečo prirodzené a kladie menší problém ako otcovstvo. Byť otcom znamená budovať ho každý deň.

Skrátka, treba si uvedomiť, ako funguje naša psychika a robiť tak, aby sa naše podvedomie stalo stále viac uvedomelejšie. Nebojme sa našich snov, pokúsme sa ich interpretovať. Kresťania sa musia naučiť základné pojmy z psychológie. V seminároch treba rozvinúť formáciu o funkciách ľudskej bytosti. Všetci máme vášne a nutkania. Zundel hovorí o vášňach takto: *«Netreba hrubo zaobchádzať s našimi vášnivými sklonmi, všetci ich máme»*.

CITOVOSŤ

Otázka homosexuálnych rodín

Jednou z problematických situácií našej spoločnosti sú homosexuálne rodiny, t. j. adopcia dieťaťa dvomi rodičmi rovnakého pohlavia. Je potrebné mnoho premýšľať pred prijatím takých dôležitých rozhodnutí. Myslím si, že naša spoločnosť je v tomto bode vratká a potrebuje nadobudnúť väčšiu zrelosť. Sme dosť zrelí, aby sme mohli prijímať také dôležité rozhodnutia pre deti? Ved' tu ide o dieťa! Tu nejde o právo na dieťa, ale o právo dieťaťa. Pretože dvaja otcovia vnucujú svojmu adoptovanému dieťaťu, aby nemalo matku. Dve matky hovoria dieťaťu: *«Máš dve mamy, ale nemáš právo na otca»*. Ako dospelí máme deti nie preto, že máme na ne právo, ale aby sme ich dovedli k samostatnému životu, k slobode,

k zodpovednosti, aby raz mohli opustiť domov úplne slobodne. Média nám odovzdávajú falošné informácie v mene pochybnej vedy. Hovorí nám, že štúdia poukazujú na to, že deti sú normálne, majú sa dobre. Samozrejme, ukazujú nám deti, ktoré pochádzajú od otca a matky, ale ktorých otec odviezol dieťa a šiel k inému „otcovi“. Potom nám hovoria, že dieťa je synom dvoch mužov a že je normálne i keď nemá matku. V skutočnosti na začiatku mal jedného otca a jednu matku. Nie sme tu na to, aby sme súdili, ale nemáme si myslieť, že ak je toto dieťa normálne, to preto, že má dvoch otcov bez matky. To nie je pravda, pretože mal jedného otca a jednu matku! Je treba dobre premýšľať o tom, čo potrebujeme pre náš osobný rast. Pochádzame z týchto dvoch tokoch, o ktorých som hovoril, ale najskôr sme nesení deväť mesiacov v lone matky. Povedal by som, že citový vzťah medzi dieťaťom a matkou sa jasne vytvára omnoho skôr ako medzi otcom a dieťaťom. Teda, ak by som to zväžil, váha materského citu váži na začiatku omnoho viac ako váha otcovského citu. Dieťa prijíma veľmi silný cit zo strany matky: jej pohľadania, pri prebaľovaní, všetky prejavy lásky, ktoré mu môže preukázať. Ale problémom je, že buď táto matka bude sama ako jediný rodič, alebo touto „matkou“ bude druh, manžel, ale nešikovný. Povie si, že sa nevie starať o dieťa.

Predstavme si viacero typov situácií:

Najskôr situácia: dvaja otcovia adoptujú chlapčeka. Kým je dieťa malé, všetko je v poriadku. Je milý a poslušný. Ale prichádza dospelie, je normálne, že sa stavia proti svojim rodičom. V normálnej rodine dospievajúci „skúša“ svojho otca a matku a táto opozícia je pre dospievajúceho konštruktívna. Ale v našom prípade, keď chlapec má už dosť dvoch otcov a sníva o matke, ktorú nemá, zrazu prichádza do obdobia dospievania. Odmietne svojich dvoch otcov. To je v jeho podvedomí. Kamaráti, ktorí majú otca a matku mu hovoria: *«Ty máš dvoch otcov, nemáš matku»*. Keď máme jedného otca, už vtedy ho v dospievaní akosi odmietame, skúšame, ale keď má niekto dvoch otcov, je to dvojité odmietnutie! Preto bude utekať k ženskosti, ktoré mu chýba od detstva a bude robiť s dievčatami hocičo. Netreba si robiť ilúzie, to bude katastrofa.

Pozrime sa teraz na opačnú situáciu: dvaja otcovia adoptujú dievčatko. Na začiatku je veľmi milá, roztomilá. Pekne rastie. Ale prichádza do dospievania, už má dosť týchto dvoch otcov a začína

mať strach, pretože začína obdobie pohľadu na mladíkov, známosti. Ale čo sa stane? Toto dievča, ktoré nemá matku, bude priťahované ženskosťou, pretože je predávkovaná mužskosťou. Mimoriadne citový nedostatok zo ženskej strany môže spôsobiť, že bude priťahovaná milou ženou, ktorá bude vo veku jej matky a u ktorej bude hľadať náhradu.

Pre chlapca obraz ženskosti prechádza obrazom jeho matky. A pre dievča obraz mužskosti prechádza obrazom jej otca. Či už je dobrý alebo zlý, tento obraz je do nás celkom vtlačený. Vízia ženskosti u chlapcov prechádza tvárou matky a u dievčat opačne. Pre mladú osobu je dôležité, aby pochopila v tejto dráhe zanechanú stopu, čo jej pomôže v jej budúcnosti. Stopa po otcovi a po matke sú absolútne fundamentálne.

Ale predstavme si dve matky, ktoré adoptujú dieťa. Ak je to chlapec, bude vyrastať s dvomi matkami. Na začiatku bude všetko v poriadku. Príde dospievanie, už má dosť dvoch matiek a začne ich urážať. Matky nechápu dôvod tejto revolty. Čo je za týmito urážkami, nadávkami? Keď takto uráža svoju matku, nevedomky kričí, že mu chýba otec, aby mohol vytvárať rovnováhu a počuť z jeho úst: *«Syn môj, váž si svoju matku, lebo je to tvoja matka, ktorú mám rád!»* Dieťa, ktoré sa „predávkovalo“ dvoch matiek, bude priťahované tým, čo mu chýba, t. j. otcom, ktorého nemalo a bude hľadať náhradné, nahradzujúce otcovstvo.

Cit je potrebné budovať

Tieto problematické situácie, ktoré sme opísali, vyzdvihujú ťažkosť budovať naše citové orientácie. Citovosť nie je vrodená, ale sa postupne v našom živote buduje. Aby sa mohla budovať vyrovnané, je potrebná veľká dávka citu matky pri narodení a prítomnosť otca. Preto matka, ktorá dáva život dieťaťu, musí ho tiež dať z času na čas otcovi, aby sa o neho staral. Prial by som si, aby bol tzv. „výučný list verejného zdravotníctva“; tak by sa mládež mohla postupne, podľa ich vývoja naučiť veci, ktoré sú tak dôležité pre ich život.

Citovosť a všetko, čo sa jej týka, môže byť poškodené buď nedostatkom alebo prílišnou ochranou. Napríklad: 5-členná, hlboko veriaca rodina, dobrí kresťania, matka výborná hudobníčka, otec profesor fyziky a maliar akvarely. Rodičia príliš ochraňovali deti,

zvážili, že deti by nemali chodiť do školy 1. stupňa. Vyučovanie mali doma: matka sa starala o výchovu, otec plnil ostatné, aby takto vraj deti nepodľahli zlým vplyvom školy. Keď deti došli do reálneho sveta, nastali ťažkosti. Keď deti začali 5. triedu, porovnávali sa s ostatnými a spoznali skutočný svet. Ich najstaršia dcéra ako 13-ročná začala trpieť vážnou mentálnou anorexiou, musela byť hospitalizovaná, pravdepodobne bola príliš vnútorne zranená svojimi spolužiakmi. Ich 3. syn vo veku 22 rokov zakúsil vážne citové problémy. Samozrejme, nemôžeme obviňovať rodičov, pretože sa snažili o to najlepšie, ale bez toho, aby si to uvedomili, urobili chybu. Keď chceme ochrániť deti, musíme im pomáhať rozpoznať a rozlišovať, čo je dobré a čo je zlé.

V súčasnom svete existujú neusporiadanosti, ktoré sú spojené so závažnou neznalosťou fungovania ľudskej bytosti, nášho tela, našich pudov, mysle, citov, celej duchovnej časti nášho bytia, ktorá dáva rovnováhu ostatným častiam našej bytosti. Ide o to, aby sme boli pozorní na celok a dobre chápali vzťahy medzi týmito jednotlivými časťami.

Nemožno vygumovať rozdiely medzi ženskosťou a mužskosťou. Vzhľadom k materstvu, vrátane duchovného, ženstvo má dôležitejšiu, väčšiu citovú schopnosť. Mužskosť sa správa trochu ináč: hlava a rozum majú prevahu. Mladí sa musia naučiť, že existuje vzájomné dopĺňanie medzi citovosťou a schopnosťou uvažovania.

Mojej manželke zomrel otec, keď mala 2 roky. Ale hovorí o tom, akoby ho poznala, pretože jej stará matka jej veľa rozprávala o ňom, akoby bol živý. Obraz o niečom a niekom neprítomnom, ktorý predstavujeme dieťaťu, zohráva úlohu pri jeho raste. Niektoré deti prežili tie najhoršie ťažkosti, a dobre z toho vyšli. Ale ak z toho vyšli, to preto, lebo ľudia im v tom pomohli.

Je treba, aby sme si uvedomovali, že súčasný svet ide závratnou rýchlosťou, obrazy, plagáty a pútače, ktoré vidíme, nás nevedomky utvárajú, zvlášť deti. Súčasný svet nie je podobný minulému. Deti majú na mobiloch možnosť sledovať televíziu. Keď deti počúvajú hudbu cez wolkman, nemyslíte si, že počúvajú klasickú hudbu; počúvajú pochybné rady o sexualite, pretože ich rodičia im o tom nikdy nehovoria.

Keby ste zabránili deťom jesť 4 dni, na konci by boli takí hladní, že by išli do smetiakov hľadať niečo zajesť. Ak nedáme svojim deťom to, čo nevyhnutne potrebujú na budovanie ich citovej a pohlavnej orientácie, pôjdu hľadať do „odpadkov“. V terajšej dobe v nich nájdete DVD, videokazety, kvalitné štvor-farbotlačové časopisy atď. Súčasná spoločnosť živí ľudí týmto typom oplzlosti. Pred 40-timi rokmi tieto veci neexistovali. Je to obrovská zmena v spoločnosti, ku ktorej sa treba prispôbiť, ale nie preto, aby sme ju požehnávali, ale aby sme sa usilovali vyhnúť sa obrovským problémom.

Kedysi nám naši rodičia nehovorili o sexualite a len tak-tak sa nám podarilo pochopiť to, ale teraz to už nie je ten istý svet. Dnes rodičia musia informovať svoje deti. Každý rodič má osobitnú úlohu vzhľadom k dcére a synovi. Najdôležitejšia chvíľa dieťaťa je puberta. U dievčaťa začína okolo 8 rokov, u chlapca okolo 10-tich rokov. Pretože predchádzajúca generácia nebola poučená po stránke citovej a sexuálnej, súčasní rodičia si dostatočne neuvedomujú potrebu informovať svoje deti. Pre deti, dospievajúcich a mládež existujú špecializované pedagogické metódy, ktoré umožňujú dialóg medzi rodičmi a deťmi. Ak nepoučíme deti a mládež o tejto téme, potom nechávame televíziu a ulicu, aby ich informovala.

Jedna matka mi napísala, že keď raz našla svoju 4-ročnú dcérku, ako sa hrá tak, že sa jej bábika miluje s panáčikom, nepokarhala ju, ale jej povedala: *«Vieš čo, dcérka, pod', idem ti povedať jeden pekný príbeh, ale do uška, ako to najkrajšie tajomstvo. Poviem ti, ako to bolo, keď si bola v mojom brušku. Bola si tam 290 dní, v takej kolíske – plavárni s maličkým povrázkom, ktorý sa pohyboval sem a tam, točil sa a podobne. Strávila si nádherný čas v mojom brušku...»*. A matka jej porozprávala o jej živote. To je podstatné, aby matky vysvetlili tieto pravdy svojim deťom. Štvorročné dievčaťko sa vás neopýta, ako sa to robí, ale ako odtiaľ vyšla. Keď bude mať 5-6 rokov, bude sa pýtať, ako sa tam dostala. Ide teda o rešpektovanie určitej pedagogiky, ktorá zodpovedá veku dieťaťa a je potrebné uviesť ho do tohto primeraného poznania. Keď dieťa kladie otázku, ktorá nezodpovedá jeho veku to preto, lebo opakuje slovo dospelého. Preto nie je potrebné zodpovedať na otázku, lebo nie je schopné pochopiť ju. Ale opačne, je potrebné odpovedať na to, čo zodpovedá veku dieťaťa. Dokonca je lepšie predísť a predstihnúť tieto otázky

vysvetlením základných životných otázok v jazyku, ktorý môžu pochopiť.

Reflexy voči úzkosti

Zdá sa mi dôležité uvažovať spolu s vami o reflexoch úzkosti. Ako osoba reaguje na utrpenie?

Z čoho mám strach, keď prežívam úzkosť? Zo smrti. Keď sa niekto na ceste stihne vyhnúť zrážke s automobilom, povie: *«Málo chýbalo, a bol by som sa stretol so smrťou»*. Čo je to reflex? Reflex je niečo, čo nekontrolujem. Keď lekár poklepne po kolene, koleno sa automaticky rozhybe: to je reflex kolenného jabĺčka. Ak sa chcem vyhnúť tomuto reflexu, stiahnem sval a zabránim mu fungovať. To znamená, že ak chápem, môžem zablokovať.

Voči úzkosti máme tri typy reflexov: týkajúci sa stravovania, druhý: peňazí a tretí: lásky.

1. Stravovanie

Vyživovací reflex znamená, že len čo niekto pociťuje úzkosť, obracia sa k jedlu, čo môže viesť k bulímii (napr. tabličku čokolády zhltnie za 5 minút, čo mu tvorí náhradu) a čo končí k nadváhe, až k obezite. Naopak, mentálna anorexia je reflex, ktorým osoba akoby chcela kričať svojej rodine, priateľom: *«Prejavte mi, že ma máte radi, vezmite do úvahy, že existujem»*. Ak si osoba uvedomuje tento vyživovací reflex a rozhodne sa kontrolovať ho, môže sa preniesť inde: do oblasti peňazí alebo citovosti.

2. Peniaze

Stretávame osoby, ktoré utrúcajú svoje peniaze na hlúposti, napríklad prehnane zbierajú rôzne predmety, až sa to môže stať ich drogou. Iní zase prehnane nakupujú: jedného dňa, jeden z kolegov – vzdelaný, vysokopostavený muž – keď videl veľmi pekné auto, ktoré malo hodnotu asi 40 miliónov starých frankov, rozhodol sa okamžite ho odkúpiť. Keďže nemal dostatočné množstvo peňazí na účte a jeho žena mala iný účet, zobral šekovú knižku svojej ženy a kúpil si toto auto. Každú nedeľu si vyšiel na aute na prechádzku, ako sa chodí na prechádzku so psom. Pre neho to bola hračka. U tohto muža to odrážalo reflex jeho úzkosti a nevedel správne viesť svoj život.

Pôžičky sú dnes veľmi dobre organizované. Aj všetky hazardné hry, pri ktorých si ľudia myslia, že vyhrajú veľkú sumu. Ľudia snívajú. Jeden džokej mi povedal, že ľudia, ktorí hrali v stávkach (konských dostihov), a prehrávali, možno povedať, že počas celého života utratili cenu svojho domu. Tieto štatistiky sú dobre známe. To znamená, že v našom svete existujú odborníci na ťaženie z našich reflexov. Reklamní agenti vedia veľmi dobre, ako nás dobehnúť.

3. Oblasť lásky

Odchýlkou lásky je bezuzdná sexualita. V súčasnosti máme v kultúrnej oblasti filmy, časopisy a pod., kde bez prestávky nám hovoria o láske vo forme jej odchýlok. Ľudí nezaujímajú správna láska, ale láska, ktorá nie je v poriadku. Aj ten, kto stále rozširuje svoje skúsenosti, hľadá lásku. Tieto osoby prechádzajú od jedného citového partnera k druhému a nedokážu sa stabilizovať. Je to strach zo záväzku, čo možno porovnať i so strachom jeho partnerov.

Poznanie týchto reflexov nám umožní viac sa chopiť svojho života, usmerňovať ho a ovládať ho. Aby sa niekto dostal von z toho reflexu, neexistuje nejaký osobitný recept, treba prijať osobné rozhodnutia: napríklad, už si nekúpiť čokoládu, nebrať so sebou šekovú knižku so sebou a pod.

Poznanie týchto reflexov nám umožňuje lepšie chápať tých, ktorých prijímame so všetkými ťažkosťami, ktoré nesú so sebou a sú spojené s činnosťou ľudskej bytosti. Lepšie sa poznať, umožňuje lepšie poznať svoje podvedomie a vedieť, že zohráva v našom podvedomí významnú úlohu.

Oslabený, menej odolný svet

Povedal by som tiež, že náš súčasný svet je dosť zrelý a zároveň veľmi nestály, vrtkavý. Toto spôsobuje rozvoj vedy obrovskou rýchlosťou. Ľudský rozum vymyslel lietadlá, média a pod. Napríklad, poletím z Paríža do Mayotte. Po 11-tich hodinách letu som už tam, s časovým posunom. Zrazu sa ocitnem v prostredí, ktoré nie je mojím, v odlišnej kultúre. Ak tam zostanem týždeň, musím sa rýchlo prispôsobiť a pokúsiť sa pochopiť, čo sa deje. Potom sa vraciam. Všetko ide rýchlo a ma oslabuje.

Ďalšie oslabenia sú spojené s nestálymi zamestnaniami, so zdravotnými ťažkosťami, s istým pohrdaním politických alebo náboženských predstaviteľov: zosmiešňujú tých, ktorí majú istú moc a autoritu, ktorí majú zodpovednosť, a tým sa stáva, že pre mnohých nepredstavujú nič a nie sú im vzormi. V tomto smere je náš svet psychologicky slabý.

My, kresťania, hoci sme tiež slabí, máme povinnosť nezoslabnúť. Sv. Pavol hovorí: *«Keď som slabý, tak som silný»*. Myslím si, že preklad nie je dobrý, preložil by som to skôr takto: *«Moja sila je v tom, že poznám svoju slabosť»*. Keď vieme, že sme slabí, je tu riziko, že padneme, avšak dávame si pozor. Toto posilňuje. Máme povinnosť vedieť, že sme slabí a povinnosť vzdelávať sa.

V r. 1905 jeden španielsky vedec dostal Nobelovu cenu za to, že dokázal, že ľudia po dvadsiatke začínajú strácať neuróny. Asi pred dvomi rokmi iný vedec dokázal, že človek je schopný získavať neuróny celý svoj život, čo znamená, že dokázal opak tej Nobelovej ceny z r. 1905. Takže možno nadobúdať neuróny celý svoj život, ak ich používame, ak ich zamestnávame. Ináč ich strácame. Na konci dňa je dobré pýtať sa: čomu som sa dnes naučil?

Z Á V E R

Na záver poviem, že v našom poslaní prijímania druhých sme nezjedli všetku múdrosť sveta, aby sme vedeli dobre prijímať ľudí. Môžeme sa ocitnúť pred osobami, ktoré prežívajú extrémne ťažkú situáciu. Základné postoje pri prijímaní druhých sú postoje srdca:

- Postoj pozorovateľa, aby sme videli, v akej situácii sa nachádza osoba, ako sa oblieka... nie preto, aby sme súdili, ale aby sme si utvorili predstavu o nej.

- Postoj takého počúvania a pozornosti, aby sa osoba cítila počúvaná a mohla sa bez ťažkostí vyjadriť. Ide o to, aby sme jej prejavili, že sme pripravení počúvať a že dobre počujeme, čo hovorí. Niekedy sa ľudia „vyznávajú“, t. j. zdôverujú sa nám, pretože vedia, že zachováme tajomstvo a že určitým spôsobom im predstavujeme Boha.

- Postoj porozumenia s ich utrpením. Musíme byť v stave vedieť prijať úzkosti osôb, ktoré prežívajú utrpenie alebo nešťastie a pomôcť ich niesť životné skúšky. Vždy musíme vedieť zachovať nádej v každom človeku. Náš súcit nás nesmie viesť len k tomu, aby sme plakali s trpiacou osobou, ale tiež sa musíme pokúsiť optimalizovať a otvoriť im cestu nádeje. Pozor na to, aby sme príliš nehovorili, že utrpenie je vykupujúce. Zaiste, Kristovo utrpenie je prvok ľudského utrpenia, ktoré možno vysvetliť teológiou Vykúpenia, ale musíme byť mimoriadne pozorní na tieto pojmy spoluvykupiteľského utrpenia. Kardinál Veillot /vöj/, (Peter-Mária Jozef kardinál Veillot, nar. 1913, +1968, parížsky arcibiskup, po ktorom nasledoval Kardinál Marty. V poslednom štádiu života veľmi trpel, pozn. preklad.) pred smrťou povedal svojim kňazom: *«Vieme pekne hovoriť o utrpení. Ja sám som nadšene o ňom rozprával. Povedzte kňazom, aby o ňom nerozprávali. Utrpenie dobre nepoznáme, plakal som preň»*.

A preto i vy, ktorí prijímate ľudí z celého sveta, nehovorte hneď o utrpení Ježiša Krista; títo ľudia možno Ježiša nepoznajú alebo ho poznajú veľmi málo.

Na otázku *«Ako môžeme dať spoznať Ježiša?»*, Zundel odpovedá: *«Je potrebné, aby sme sa k druhým priblížili a spoznali, ako sú na tom a vychádzajúc z tejto situácie, kráčali s nimi ako Kristus a prejavili im jeho lásku k nim. Nejde o to, aby sme prejavovali kresťanskú lásku, ale aby sme boli láskou»*.

Mnohí chorí mi hovoria: *«Nedarí sa mi modliť»*. Hovorím im: *«Už len fakt, že ste v nemocnici, ležíte na posteli a prijímate to, že ste tu a nebúrite sa príliš proti tomu, už to je modlitba»*. A keď niektorý chorí sa chce s nami modliť, môžete mu láskavo povedať: *«Čo chcete, aby sme prosili od Boha?»* a potom sa spoločne modliť jedno „Zdravas Mária“ alebo „Otčenáš“.

Vaša misia pohostinnosti, prijímania druhých je dôležitá: je to ťažká misia, ktorá predpokladá živú spiritualitu a nutnosť každodenne ju živiť.

Profesor Henrich JOYEUX

A

Aktuality z provincií

PROVINCIA EMMITSBURG /USA/: 7. marca 2007 s. Claire DEBES bola ustanovená za vizitátorku nastupujú po s. Elyse STAAB.

PROVINCIA GIJON /Španielsko/: 7. marca 2007 s. Julia del BARRIO GONZALEZ bola znovuustanovená za vizitátorku na tri roky.

BOLÍVIJSKÁ PROVINCIA: 2. apríla 2007 s. Carmen TOLEDO VELARDE bola ustanovená za vizitátorku po + s. Tereze FEELEY.

PROVINCIA MADRID – SV. LUJZA /Španielsko/: 2. apríla 2007 s. Maria Cruz GUTIERREZ MARTIN bola znovuustanovená za vizitátorku na tri roky.

KAMERUNSKÁ PROVINCIA: 26. apríla 2007 s. Concepcion VICUNA BIURRUN bola ustanovená za vizitátorku nastupujú po s. Márii Angeles.

STREDOAFRICKÁ PROVINCIA: 6. júna 2007 s. Sabina IRAGUI bola znovuustanovená za vizitátorku na tri roky.

NIGÉRIJSKÁ PROVINCIA: 6. júna 2007 s. Francesca EDET bola znovuustanovená za vizitátorku na tri roky.

THAJSKÁ PROVINCIA: 6. júna 2007 s. Josefina ESTREMERÁ bola znovuustanovená za vizitátorku na tri roky.

ALBÁNSKA OBLASŤ: 6. júna 2007 s. Tonja TUSHI bola ustanovená za oblastnú vedúcu nastupujúc po s. Mire BERISHA.

ČÍNSKA PROVINCIA: 27. júna 2007 s. Marie WU bola ustanovená za vizitátorku nastupujúc po s. Emme LEE.

PROVINCIA FRANCÚZSKO-SEVER: 27. júna 2007 s. Françoise PETIT bola ustanovená za vizitátorku nastupujúc po s. Elisabeth LACAU.

PROVINCIA FRANCÚZSKO-JUH: 27. júna 2007 s. Alice PONS bola ustanovená za vizitátorku nastupujúc po s. Christiane GALDI.
KRAKOVSKÁ PROVINCIA /Poľsko/: 25. júla 2007 s. Anna BRZEK bola ustanovená za vizitátorku nastupujúc po s. Kristíne JAROSZ.

AMAZONSKÁ PROVINCIA /Brazília/: 14. augusta 2007 s. Mária Cristina CARDOSO da SILVA bola ustanovená za vizitátorku nastupujúc po s. Jozefe ELENI BEZERRA.

PROVINCIA KANÁRSKE OSTROVY /Španielsko/: 14. augusta 2007 s. Nieves LOPEZ LOPEZ bola znovuustanovená za vizitátorku na tri roky.

PORTUGALSKÁ PROVINCIA: 14. augusta 2007 s. Berta dos Anjos CARRICO bola ustanovená za vizitátorku nastupujúc po s. Domicilii Maria GUIOMAR.

ERITREJSKÁ PROVINCIA: 22. augusta 2007 s. Letteghabriel TESFAGABUR bola ustanovená za vizitátorku nastupujúc po s. Neghesti MICHAEL.

HOLANDSKÁ PROVINCIA: 26. septembra 2007 s. Remigia KENIS bola znovuustanovená za vizitátorku.

EKVÁDORSKÁ PROVINCIA: 10. októbra 2007 s. Elbieta Piedad ROJAS ENCALADA bola ustanovená za vizitátorku nastupujúc po s. Zolii GUEVARA TENESACA.

* * * * *

NIGÉRIJSKÁ PROVINCIA: 14. mája 2007 P. Michael EDEM bol menovaný za Direktora DKL.

HOLANDSKÁ PROVINCIA: 15. mája 2007 P. Ján Van BROEKHOVEN bol znovumenovaný za Direktora DKL na tri roky.

PROVINCIA GRANADA /Španielsko/: 18. mája 2007 P. Teodoro MARTIN ESTEBAN bol menovaný za Direktora DKL.

PROVINCIA FRANCÚZSKO – Sever: 19. mája 2007 P. Yves DANJOU bol znovumenovaný za Direktora DKL na tri roky.

ŠVAJČIARSKA PROVINCIA: 19. mája 2007 P. Alain PEREZ bol znovumenovaný za Direktora DKL na tri roky.

MEXICKÁ PROVINCIA: 11. júla 2007 P. GUTIERREZ NAVA bol znovumenovaný za Direktora DKL na tri roky.

RÍMSKA PROVINCIA /Taliansko/: 24. júla 2007 P. Giancarlo PASSERINI bol menovaný za Direktora DKL.

SIENSKÁ PROVINCIA /Taliansko/: 24. júla 2007 P. Alberto VERNASCHI bol znovumenovaný za Direktora DKL na tri roky.

PROVINCE BLÍZKY VÝCHOD: 8. augusta 2007 bol P. Anton NAKAD znovumenovaný za Direktora DKL do konca roku r. 2008.

PAMPLONSKÁ PROVINCIA /Španielsko/: 25. augusta 2007 P. Tomas PERIBANEZ PERIBANEZ bol menovaný za Direktora DKL.

Návšteva Portugalskej provincie

13. -15. apríla 2007

13. apríla 2007, v provinciálnom dome v Lisabone, s. Domicilia Maria Guiomar, vizitátorka, provinciálny direktor a ďalšie sestry privítali generálnu predstavenú, s. Evelyne Franc a generálnu radkyňu, s. Marlene Rosa. Väčšina sestier už pozná s. Evelyne. Po privítaní aj učitelia a žiaci školy privítali návštevníčky kvetmi, tancom a piesňou Ave Maria od Gunoda.

Pri prvom stretnutí vizitátorka predstavila provinciu: 145 sestier v 22 komunitách, výzvy Cirkvi, nové druhy chudoby, dôveru v aktuálnosť vincentského ducha napriek nedostatku povolání, dôležitosť spolupráce s laikmi. Sestra Evelyne poďakovala, prejavila svoju radosť z návštevy a prejavila túžbu poznať provinciu. Neskôr navštívila materskú škôlku, jedáleň pre migrantov a dom pre staré a choré sestry. Veľmi ich oslovil úsmev a jednoduchosť sestry Evelyne. Na druhý deň odišla do Fatimy (120 km severne od Lisabonu) na stretnutie so sestrami a aby navštívila svätýňu zjavení Panny Márie.

Pri jednotlivých stretnutiach so sestrami služobnicami a ostatnými sestrami sestra Evelyne zvlášť zdôrazňovala:

- **Dôveru v Božiu prozreteľnosť**. Prvé portugalské sestry zasiali semeno, ktoré neustále rástlo počas dvoch storočí. Boh sa bude i naďalej starať o provinciu, aby si zachovala svoj dynamizmus napriek všetkým ťažkostiam, ktoré musí prekonať.

- **Veľkú jednotu s Bohom**, aby spoznávali jeho vôľu a zjavovali Božiu lásku chudobným vo všetkých okolnostiach.

- **Konštitúcie a Štatúty**, ktoré vyjadrujú ducha a charizmu Spoločnosti; sú duchovnou cestou – apoštolskou, misionárskou a komunitnou. Apoštolská činnosť dcér kresťanskej lásky čerpá svoju silu z modlitby a eucharistie. Sv. Vincent povedal: „Dcéra kresťanskej lásky, ktorá dobre prijíma, všetko robí dobre.“

- **Kristova láska nás pobáda slúžiť chudobným** s radosťou, veľkodušne a tvorivo. Keď žijeme naplno našu odpoveď Pánovi,

prispievame k vzbudzovaniu povolání. Evanjeliové svedectvo spoločného života v komunite a služba chudobným zjavujú Kristovu tvár a môžu volať dievčatá nasledovať ho. Matka Guillemin hovorievala, že svet potrebuje naše svedectvo, ktoré môže šíriť Božiu lásku.

- **Túžba spoločne napredovať k Pánovi a stávať sa stále viac služobnicami** pokornými a milujúcimi, aby sme lepšie slúžili chudobným: *«Panna Mária, vypros nám milosť stávať sa tým, čím máme byť»*, ako vo svojej modlitbe vyjadrila s. Evelyne.

Vo Fatime navštívila tieto miesta:

- **Svätyňa a kaplnka zjavení** pripomínajúca 3 zjavenia anjela z r. 1916, ktorý mal pripraviť deti na 6 zjavení Panny Márie nasledujúceho roku, od 13. mája do 13. októbra 1917.
- **Dom troch pastierikov**, ktorí videli P. Máriu (Hyacinta, František a Lucia).
- Miesto zvané **Loca do Cabeço**, kde sa im anjel zjavil prvý a tretí krát. Na jar r. 1916, keď ešte zúrila 1. svetová vojna, anjel sa predstavil ako „Anjel pokoja“. Pri 3. zjavení sa im predstavil ako „Anjel eucharistie“ a dal týmto trom deťom sv. prijímanie.
- **Studňa pri dome Lucie**, kde sa udialo 2. zjavenie, pri ktorom sa anjel nazval „Anjel Portugalska“.
- **La Cova da Iria** (3 km od Fatimy), kde 13. mája 1917 tri deti videli Panu, ktorá ich žiadala, aby prišli 6-krát, vždy 13. v mesiaci, na poludnie.
- **Cesta „Des Valinhos“** (pri Cova da Iria), kde sa im Panna Mária ukázala po 4.-krát (namiesto 13. augusta, pretože toho dňa boli deti zadržané občianskymi predstaviteľmi a strávili noc a deň vo väznici v meste Nova d'Ourém).
- Kalvária **Hungaro** – kaplnka určená na slávnosti a pomník na pamiatku Umučenia Pána.

Sme vďačné našej Matke za návštevu. Vďaka za bohatstvo vzájomného zdieľania. Nech je táto spoločná úvaha príležitosťou k oživeniu nášho života. Nech Panna Mária, jediná Matka Spoločnosti, Fatimská Panna Mária nám pomáha kráčať po ceste nášho povolania.

s. Isabel Silva ALVES
dopisovateľka Ozvien

NÁVŠTEVA PREDSTAVENÝCH

Generálna predstavená, s. Evelyne Franc
a generálna predstavená, s. Mariarosa Camminati

Návšteva Neapolskej provincie

18. – 24. apríla 2007

Od 18. – 24. apríla 2007 Neapolská provincia zažila významnú chvíľu vďaka návšteve sestry Evelyne Franc, generálnej predstavenej a s. Mariarosy Camminati, generálnej radkyne. Na letisku ich boli privítať s. Vittoria Camiolo, vizitátorka spolu s niektorými radkyňami. Hneď po ich príchode sme zakúsili ovzdušie úprimnej srdečnosti.

19. apríla, v provinciálnom dome s. Evelyne sa stretla so sestrami služobnicami provincie. Vyzdvihla niektoré osobitné body v úlohe sestry služobnice v miestnej komunite: prijať za vzor Krista, Služobníka, byť spolusestrám „sprostredkovateľkou“ medzi Bohom a nimi, podporiť spoluzodpovednosť a subsidiaritu, usilovať sa, aby v komunitách vládol život, radosť a kde je rozdielnosť prijímaná ako obohatenie, ktoré spôsobuje spoluúčasť každej sestry a priaznivý, diskrétny i rozvážny dialóg.

Následne s. Evelyne so s. Mariarosou odišli navštíviť komunity na Sicílii. Tu sestra pozvala sestry k:

- hlbšej obnove v láske ku Kristovi a chudobným,
- rozpoznávaniu Božej vôle v duchu zriekania a „svätej ľahostajnosti“,
- kontemplácii Panny Márie, ženy eucharistickej, úplne disponovanej plniť Božiu vôľu,
- revízii nášho životného štýlu a spôsobu služby dcéry kresťanskej lásky,
- byť služobnicami nezištnými, ktoré sa angažujú v obrane slabých a pritom nezužujú povolanie na sociálnu pomoc.

V priebehu prvých dvoch dní s. Evelyne sa stretla i s členmi vincentskej rodiny a zamestnancami našich diel (škôl, centrách atď.).

V **Neapoli** mala s. Evelyne príležitosť stretnúť sa s:

- mladými sestrami provincie. Pozvala ich k plnému uvedomeniu si, že nadšenie, obava či strach a túžby mladosti musia byť preskúmané hlbokým duchom viery, ktorý je nevyhnutný pre život povolania služobníč chudobných.

- sestrami z nemocničky. Našu Matku hlboko dojali ich prejavy lásky k Spoločnosti a ich pokoja v zdravotných ťažkostiach.

Sestra Evelyne poďakovala za peknú spoluprácu s laikmi, cirkevnými predstaviteľmi a občianskymi úradmi. Zvlášť poblahoželala:

- učiteľom a všetkým spolupracovníkom vo výchove detí, zvlášť v náročných mestských štvrtiach,
- pracovníkom sociálnych služieb a dobrovoľníkom pri sprevádzaní chorých na AIDS, starých ľudí a chudobných ľudí žijúcich v ich príbytkoch.

Na druhý deň sestra Evelyne navštívila *Dom sv. Lujzy* v Molfette, *Inštitút sv. Jozefa* v Giovinazzo. V *Inštitúte sv. Vincenta* v Brindisi sa zúčastnila na veľkej, pestrofarebnej hudobnej slávnosti, spolu s deťmi materskej škôlky, mládežou z Mládežníckeho centra, učiteľmi, rodičmi, VMM, vincentskými dobrovoľníkmi a dokonca prišiel i biskup, primátor a ďalší verejní činitelia.

Ešte šťastnejšie boli staré a choré sestry, ktoré mohli pozdraviť našu Matku a každá sa mohla s ňou jednoducho a dôverne porozprávať.

S. Evelyne išla potom do «*Trullo*» (typický kruhovitý dom, pozn. prekl.) *Nepoškvrnenej* vo Selva di Fasano, kde sa stretla so sestrami z domov kraja Pouilles. Pri výklade zdôraznila niekoľko požiadaviek:

- prehĺbiť nášho špecifického ducha dcéry kresťanskej lásky, zvlášť jednoduchosť, aby sme vedeli povedať jasne svoj názor pri zachovaní lásky,
- nenechať sa stiahnuť prevládajúcou sekularizáciou a vedieť konať v evanjeliiovom duchu, ktorý je v protiklade so svetom.

Tento piaty deň návštevy bol ukončený eucharistiou, ktorú celebroidal Mons. Benjamín De Palma, arcibiskup z Noly a s ním koncelebrovali provinciálny direktor, vizitátor a ďalší kňazi Misijnej spoločnosti.

Pri stretnutí so sestrami v Campanii sestra Evelyne zdôraznila hodnotu Konštitúcií, ktoré majú považovať za prejav Božej vôle s nimi. Pripomenula blížiace sa *domáce, provinciálne a generálne zhromaždenia*,... ktoré máme prežívať v radosť a spoznávaní Božej vôle. Sú príležitosťou k dynamickému rastu života každej sestry, každej miestnej komunity a provincie. Povzbudila nás, aby sme rástli k láske, v zriekaní sa srdca a v duchu nezištnosti, s osobitnou pozornosťou voči mladým, ktorí potrebujú byť sprevádzaní, aby mohli spoznať svoje vlastné povolanie.

Napokon sestra Evelyne sa stretla so všetkými laikmi vincentských spoločenstiev, ktorí sa zišli v auditóriu provinciálneho domu.

Večer toho dňa by bolo možné uzavrieť takto: «Usilujme sa žiť podstatu charizmy svätého Vincenta: svedectvom vlastného života ohlasovať evanjelium chudobným a umenšovať ich utrpenie».

Sme veľmi vďačné sestre Evelyne, ktorá svojou pokojnou, pohotovou a jednoduchou prítomnosťou vzbudila v každej z nás túžbu vnútorne sa obnoviť, aby sme sa stali pravými dcérami kresťanskej lásky, takými, aké chce Boh a akými si nás priali Zakladatelia.

s. Cecilia Di GUISEPPE
dopisovateľka Ozvien

Provincia Belo Horizonte

Poslané do misie v Cabaça

(v štáte Minas Gerais)

Ú v o d

Cumad'Idinha, Madinha Zila, pani Tiâna, Quelé Moio, Dão, Deguinho, Mazinho ... toto sú známe mená s ich tvármi z Cabaça, dediny na severovýchode štátu Minas Gerais, 36 km od Ninheira, v údolí Jequitinhonha, v jednej z najchudobnejších oblastí Brazílie kvôli nedostatku vody.

Napríklad meno Quelé Moio je vlastne prezývkou pána Klementa, pretože keď bol malý, nikdy nejedol bez toho, aby nemal vedľa seba misku s omáčkou. A tak každé z týchto pseudonymov predstavuje životný príbeh. Preto nestačí len zapamätať si mená osôb: samotné meno je anonymné, ktoré však naberá život, keď spoznáme niečo zo životného príbehu osoby.

Dedina Cabaça

V tejto dedine na hranici Bahii, pri priehrade Machado Mineiro a rieke Pardo de Minas žije 86 rodín. Na internete nenájdete žiadnu zmienku o tejto dedine, len o Ninheire, ktorá sa nachádza 36 km od Cabaça a 700 km od Belo Horizonte, hlavného mesta štátu. Avšak Cabaça existuje, prežila som tu Veľký týždeň spolu s jednou sestrou z Misionárskej kongregácie Nepoškrvnenej P. Márie. Na výzvu diecéznej organizácie zodpovednej za ľudové misie v diecéze Januada odpovedalo 97 kňazov a rehoľníč z 37-ich rozličných kongregácií. Podobne ako my, boli rozposlaní po dvoch evanjelizovať najopustenejšie dediny.

V Cabaça sa nenachádza televízia, telefón alebo počítač. Hoci som tu bola cudzia, cítila som sa blízko ich životnej realite a viere rodín.

V r. 1989 jeden veľký podnik sa rozhodol postaviť priehradu na rieke Pardo de Minas bez toho, aby sa radili s obyvateľmi, ktorí

obrábali svoje políčka pri brehoch rieky. Priehrada zničila rieku a zaplavila polia. Dedinčania boli vyhnaní, stratili svoju obrábateľnú pôdu. Teraz je hlavnou starosťou dedinčanov chodiť po vodu s vozmi zapriahnutými volmi, aby ju priviezli do svojich domov. Voda je veľmi ďaleko a zásobovanie vodou je skutočný problém.

Jedine rybári si neprajú zmenu tejto situácie. Stretla som Fernanda a Ana, ktorí sú rybármi z povolania. Sú uznaní odborným vodným a rybárskym sekretariátom, dostávajú plat a ich ženy majú právo na materskú dovolenku. Ale pri dlhšej konverzácii som spoznávala ich ekologické cítenie: starosť, aby lovili len veľké ryby, zbierali odpadky a prázdne obaly, ktoré sa nachádzajú vo vode, povzbudzovali obyvateľov, aby ochránili časť lesa pri priehrade, ktorá ochraňuje vodu.

Dedinčania pestujú maniok a fazuľu podľa ročných období. „Maniok je naším volom“, povedal jeden z nich. Nanešťastie, maniok nie je moc rentabilný a nemôže zabezpečiť živobytie pre početnú rodinu. Musia odchádzať do São Paulo, aby si našli nejakú prácu na stavbách. Toto ich núti na čas opustiť ženu, deti a rodičov. Treba si nájsť ubytovanie a naučiť sa žiť vo veľkomeste, čo si vyžaduje naučiť sa čeliť novému životnému štýlu. Táto životná zmena je šokom a niekedy je tu nebezpečenstvo upadnutia do alkoholizmu.

Cirkevné slávnosti v dedine Cabaça

Ľud v dedine je veľmi prívetivý, pohostinný a má ľudovú zbožnosť. Prijímajú naše návštevy a rôzne slávnosti.

Pondelok vo Veľkom týždni: eucharistická slávnosť, na ktorú neprišlo veľa ľudí.

Utorok vo Veľkom týždni: procesia na počesť Panny Márie. Pri pohľade na malé množstvo účastníkov sme sa rozhodli zmeniť smer procesie, aby sme sa stretli s tými, ktorí sa nezúčastnili.

Streda: meditácia o stretnutí Ježiša s ľuďmi. Išli sme až k brehom priehrady. Tých, ktorých sme navštívili, sa zúčastnili stretnutia s veľkým zástupom detí!

Zelený štvrtok: slávnosť Poslednej Pánovej večere v kaplnke. Ľudí už bolo omnoho viac. Ľudia majú svoj spôsob účasti, ale nechávajú sa dotknúť silou gest a symbolov. Išla som umývať nohy najvzdialenejším osobám. Mohla som vidieť užasnuté tváre

niektorých prítomných, dokonca jeden z nich mi odmietol slovami Petra: *«Vy mi nebudete umývať nohy!»*

Veľký piatok: intenzívny deň. Odišli sme navštíviť rodiny, aby sme s nimi zorganizovali zastavenia krížovej cesty, ktorá začala o 17.00h. Každé zastavenie krížovej cesty bolo poznačené krížom a symbolom tohto kraja (slamenou rohožou, vozíkom na vodu, palmou, maniokovým stromom...). Ukrižovanie Ježiša sprítomnili samotní dedinčania. V tento deň prišlo mnoho ľudí.

Biela sobota. Dopoludnia bola detská slávnosť s predstavením udalosti Zmŕtvychvstania. Večer bola slávená veľkonočná vigília, pri ktorej každý účastník si mohol zapáliť svoju sviecu od paškálu. Pri pohľade na osvietené tváre od svetla sviec, sme považovali za milosť všetky prežité stretnutia tohto Veľkého týždňa. Na konci slávnosti bolo radostné agapé zo všetkého, čo každý priniesol: maniok, sladené zemiaky, fazuľovú múku, placky...

Z á v e r

Pred naším odchodom nás chcel každý objasť. *«Ďakujeme!.. Nezabudnite na nás... Modlite sa za moje dieťa, je v São Paulo... Napíšte nám... Vezmite si keksy. Odneste si toto vreco so sušenými rybičkami... »*. Keď som vychádzala z kaplnky, noc bola krásna a hviezdnatá!

Táto ľudová misia prežitá s inou rehoľníčkou mi dala možnosť spoznať bohatstvo rozmanitosti našich chariziem a dôležitosť vložiť ich do spoločného pre lepšiu evanjelizáciu.

s. Heloisa HELENA
dcéra kresťanskej lásky

Provincia Curitiba (Brazília)

80 rokov od otvorenia seminára v Curitiba 1927 - 2007

Ú v o d

V r. 1904 poľské rodiny, ktoré imigrovali na juh Brazílie, požiadali o príchod dcér kresťanskej lásky pre ľudskú a kresťanskú výchovu ich detí. Ako odpoveď na ich žiadosť predstavení poslali do Curitiba poľské sestry z Chelminskej provincie. Tri prvé sestry otvorili Školu sv. Jozefa. Postupne dôvera k sestrám rástla a viaceré školy otvorili svoje brány poľským deťom. Keď videli túto peknú misionársku prácu, Chelminská provincia poslala ďalších 50 sestier v rokoch 1904 až 1933 pre službu chudobným v školách, nemocniciach, v podomovej službe a pri starcoch.

Začalo sa hlásiť viacero dievčat, ktoré sa chceli stať dcérami kresťanskej lásky a slúžiť chudobným. V rokoch 1915-1927 bolo prijatých do seminára v Rio de Janeiro 12 seminárskych sestier. V tom čase veľké vzdialenosti, aj od príbuzných, rôzne životné skutočnosti a učenie francúzštiny viedli zodpovednú sestru za viceprovinciu Curitiba, aby nanovo premysleli formačný plán a jeho realizáciu.

Seminár provincie Curitiba (1927 – 2007)

V r. 1927 začali seminár 4 postulanky v prvom dome DKL, v Škole sv. Jozefa, v dedine Abranches, blízko mesta Curitiba. Po úpravách domu sa zriadil seminár. Formačná skupina začala fungovať až v r. 1933. V r. 1933 bol seminár zriadený v provinciálnom dome v Curitiba.

Pri príležitosti 80. výročia od otvorenia seminára sa zamýšľame nad jeho dejinami v štyroch etapách.

1. V rokoch 1927-1947 bola direktorka s. Helena Bruska. Bola Poľka a pripravovala sa v seminári v Rio de Janeiro. Dvadsať rokov bola direktorkou seminára, zvlášť naliehala na živote viery, Božej prítomnosti, vzťahu k Bohu a sesterskej jednote. Celá formácia v seminári bola v poľštine. Mladé sestry sa teda museli učiť po poľsky, tiež aj hudbu, pretože po poslaní do misie museli viesť zbory v kostoloch. V prvých rokoch boli sestry poľského pôvodu. Od roku 1938 sa v Brazílii hlasovalo o znárodnení školstva. Seminár začal prijímať aj ďalšie národnosti: portugalskú, taliansku, nemeckú, ukrajinskú... Formácia pokračovala v poľštine so simultánnym prekladom pre tie, ktoré nerozumeli poľštine. Za týchto 20 rokov prešlo seminárom 178 sestier.

2. V rokoch 1948-1967: s dvomi direktorkami: s. Salomé Detz (1948-1956) a s. Annou Máriou Sawczuk (1957-1967). Toto obdobie bolo poznačené znárodnením škôl a zavedením portugalského jazyka. Curitiba ako viceprovincia Poľska (oficiálne zriadená v r. 1947) mala už viacero komunít zložených z viacerých národností: v štátoch Paraná, v Santa Katarina a v Rio Grande do Sul.

Obe direktorky poľského pôvodu sa najskôr pripravili v seminári v Materskom dome v Paríži. Počet seminárskych sestier značne stúpol, mnohé z nich boli deťmi imigrovaných rodín. Základ formácie tvorilo štúdium Všeobecných pravidiel, konferencií sv. Vincenta, život svätých, spisy predstavených. Dôraz sa kládol na cvičenie sa v čnostiach, vernosť duchovným cvičeniam, chudobu, umŕtvanie a zvyky Spoločnosti. V tomto období sa pripravilo v seminári 486 sestier. Formačná skupina sa stala nedostačujúca pre veľký počet seminárskych sestier.

3. V rokoch 1968-1988: 4 direktorky seminára (s. Ferreira, s. Rosa, s. Remonatto a s. Folador). Táto etapa bola poznačená 2. vatikánskym koncilom a zakúsila dôležitý prechod vo formačných etapách. Generálna predstavená, Matka Guillemin uviedla do praxe nové smernice pre prispôbenie formácie podľa koncilových dekrétov (dialóg, zodpovedná poslušnosť, spoluzodpovednosť, návrat k prameňom...). Preto v Materskom dome bolo zorganizované seminárium pre direktorky seminárov. Táto etapa bola poznačená tiež zmenou habitu seminárskych sestier. Rýchle zmeny v Cirkvi a vo svete si vyžiadali ďalšie úsilie pre reálnu formáciu dcér

kresťanskej lásky: prednosť daná poznaniu života zakladateľov, dejín a ducha Spoločnosti. Apoštolské stáže tiež začali tvoriť súčasť počiatkovej formácie. Seminárske sestry sa zúčastňovali aj na formačných kurzoch určených pre novicky a novicov rôznych kongregácií. Formačný plán bol prispôsobený potrebám času, výzvam Cirkvi a Spoločnosti a chudobných. Za toto obdobie sa pripravilo v seminári 202 sestier.

4. V rokoch 1988 à 2007 pôsobili 3 direktorky: s. Pereira, s. Machowski, s. Remonatto. Počas tejto etapy bolo hlavným cieľom formácie vychovávať seminárske sestry podľa charizmy sv. Vincenta ako odpoveď na súčasné výzvy. Táto etapa bola zvlášť poznačená štúdiom Konštitúcií a Štatútov z r. 1983, Božieho slova a smerníc Cirkvi. Apoštolské stáže umožnili porovnať spôsob života a služby chudobným s Konštitúciami. Ľudská, duchovná a vincentská formácia bola rozvinutejšia. Za toto obdobie prešlo seminárom 124 sestier. Cesta formácie je možno ťažšia realita vzhľadom k súčasnému kontextu okolitej spoločnosti. I napriek tomu v seminári je teraz 12 sestier.

Z á v e r

Keď hľadáme na týchto 80 rokov, konštatujeme úsilie inkulturácie vynaložené za toto obdobie. Ďakujeme Bohu za formáciu 990 dcér kresťanskej lásky, aby sa mohli stať pokornými služobnicami chudobných. Prosíme aj o odpustenie za svoje chyby a omyly vo formácii mladých sestier a naďalej sa opierame o Božiu pomoc na tejto ceste v láske k Spoločnosti a v dôvere pri pohľade do budúcnosti.

Formačná skupina seminára

Provincia Fortaleza

17. stretnutie provinciálnych rád Brazílie a záver Jubilejného roku provincie Fortaleza

7. – 15. februára 2007

Ú v o d

Jubilejný rok pri príležitosti založenia Fortalezaskej provincie bol zahájený 31. januára 2006 a ukončený 11. februára 2007 ďakovnými slávnosťami a vytýčením úloh do ďalšieho obdobia.

Stretnutie provinciálnych rád

V priebehu tohto roku 2007 sa konalo vo Fortaleze aj 17. stretnutie provinciálnych rád šiestich provincií Brazílie. Toto stretnutie sa začalo 8. februára 2007 privítacou rečou sestry Coriny Bastos, vizitátorky: *“Rozšír priestor svojho stanu, rozprestri plachty, predĺž laná, upevni kolíky”* (Izaiáš). Každá provincia je jedným „stanom“ a šesť provinciálnych rád Brazílie má za úlohu posilňovať kolíky, predlžovať laná sesterskej lásky a deľby.

Zhodnotenie 16. stretnutia provinciálnych rád vo forme 6-tich stanov v dome symbolizujúcich 6 provincií, vyzdvihlo spoločné body, ktoré brazílske provincie prežívali v rokoch 2004-2006 pomocou dvoch hlavných tém:

- Oživovať nadšenú lásku k Ježišovi Kristovi
- Žiť tvorivú lásku

Pozdĺž chodby boli umiestnené prítažlivé nástenky, ktoré priťahovali naše pohľady a pripravovali nás na tému tohto 17. stretnutia: **«Láska premieňa život a službu dcéry kresťanskej lásky».**

Pri úvodnej slávnosti stretnutia nám pomohla scéna, ktorá predstavovala jednoduchú dedinskú devu, ako otvára nebeskú bránu, kde chudobní vítajú sestry: spôsob, ako znázorniť realitu vylúčených Južnej Ameriky a našej služby pri nich.

9. a 10. februára nám prednášky priblížili podmienky pre slobodnejšiu a zaangažovanejšiu službu chudobným.

Najskôr P. Joao Batista Libânio hovoril na tému: «Moc premeniť socio-politicko-ekonomickú a náboženskú situáciu s ohľadom na osobu chudobných». Vysvetlil dopad týchto štyroch dimenzií na chudobných a riešenia, ktoré môžu priniesť. Príliš často sú prijímané riešenia bez toho, aby boli do nich zapojení títo vylúčení ľudia. Chciem zmeniť realitu druhých bez ich účasti je dôkazom paternalizmu.

Na druhý deň nám generálny direktor, P. Javier Alvarez hovoril o «Proroctve dcéry kresťanskej lásky v postmodernizme». Obe etapy proroctva sú hlbokým zakúsením Boha a záväzkom uprostred sveta, aby sme ho učili viac podľa Božích zámerov. Spoločnosť je vo svojej povahe prorockou za podmienky, že bude vernou charizme.

Vincentská mystika sa zakladá na tom, že chudobného vidíme ako sviatosť. Preto miestom kontemplácie dcéry kresťanskej lásky je svet, činnosť, služba. Keď sestry kontemplujú Božie tajomstvo, učia sa rozpoznávať, kto je za tvárou chudobného. Tento spôsob pohľadu je prorocký. Vincentská mystika sa neimprovizuje, ale sa pripravuje v modlitbe.

Odpoveď Spoločnosti môže byť len taká, že budeme svedčiť o Kristovi – Služobníkovi. To, že sme sa rozhodli slúžiť chudobným, nasledujúc tak Krista, predpokladá, že budeme obhajovať práva chudobných a odhaľovať utláčajúce štruktúry. Výziev je mnoho. Aby sme mohli na ne odpovedať, musíme prejsť cestou osobného a komunitného obrátenia. Budúcnosť Spoločnosti závisí od schopnosti a rozhodnutia pokračovať v Kristovom proroctve v súčasnej spoločnosti. Dcéra kresťanskej lásky, ktorá ide k chudobným, je živým podobenstvom evanjelia.

Záver zlatého jubilea Fortalezskej provincie: 11. februára 2007

V nedeľu, 11. februára bol ukončený jubilejný rok Fortalezskej provincie v Škole Nepoškvrneného počatia. Pre všetkých účastníkov to bola významná a žiarivá skúsenosť.

Počas eucharistie sme ďakovali Bohu za to, že nás sprevádzal a viedol počas 50-tich rokov života v službe chudobným. Celebroval ju Mons. José Antônio Aparecido Torsi, arcibiskup z Fortalezy, ktorý na záver homílie povedal: «Oslava jubilea je zvestovaním: šťastné dcéry kresťanskej lásky, pretože svojimi dobročinnými skutkami prinášajú veľa ovocia v každej dobe».

Po sv. prijímaní nás s. Corina Bastos slovami P. Etienne poslala tak, ako on poslal prvé sestry - misionárky do Brazílie: *«Chodte, drahé sestry, chodte! V jednej ruke neste pochodeň viery a v druhej plameň Lásky»*. Úlohy a záväzky prijaté provinciou budú batožinou na spiatočnej ceste do našich prostredí, kde žijeme.

Popoludní prišla naša generálna predstavená. Zanietené nám rozprávala na tému: „Charizma, premieňajúca sila v službe dcér kresťanskej lásky“: *«Charizma je dar Ducha Svätého, ktorý pôsobí v Cirkvi. Má premieňajúcu moc na dcéru kresťanskej lásky, čo sa odráža v jednoduchej a pokornej láske tvoriacu základ evanjelizácie»*.

Sestra Evelyne sa prihovorila aj šiestim provinciálnym radám, sestrám služobnícom, mladým sestrám, Vincentskej mariánskej mládeži a navštívila komunitu „Margity Naseau“, kde je centrum pre chudobných.

V deň odchodu sme si odnášali v batožine tieto dve rozhodnutia:

- ísť k chudobným s prorockou silou našej charizmy: bedliť, aby sa aj chudobní podieľali na svojom rozvoji,

- čítať a meditovať o mieste chudobného vo Svätom písme ako základoch nášho obetovania sa Bohu, sesterského života v spoločenstve a našej služby.

Zostáva nám poďakovať Pánovi za úžasné veci, ktoré vykonal počas týchto dní stretnutia. Naša vďaka patrí všetkým účastníčkam: *«Sila Božieho kráľovstva pôsobí vo svete, v Cirkvi, v Spoločenstve, v nás. Prajem si, aby pôsobila naďalej »*.

s. Dijesu PINTO
dopisovateľka Ozvien

Provincie Talianska

Formačné stretnutie mladých sestier

Materský dom, august 2007

Na konci formačného stretnutia v Materskom dome mladé sestry talianskych provincií sa podelili o prežitú skúsenosť vo forme listu adresovaného našim Zakladateľom.

Drahý Vincent a drahá Lujza!

Na konci tohto stretnutia si prajeme prejaviť Vám našu vďaku za prijatie, ktoré ste nám poskytli v tejto krajine.

Najskôr Vám chceme vysloviť vďaku za to, že ste nás sem pozvali. Cesta k Vám bola dlhá – jedny prišli lietadlom, druhé vlakom. Mohli sme konštatovať rozdiel, ktorý vidno ešte i dnes, veľkosť dedín s rozptýlenými domčekmi a veľkoleposť Paríža. Ktovie ako to mohlo byť za Vašich čias!... Možno, že preto si Ty, Vincent, povedal, že si cítil na pleciah ťarchu múrov mesta, keď si do neho vstupoval!

Zvlášť Tebe, Lujza, chceme poďakovať za prijatie pri našom príchode do Materského domu. Bolo dojímavé vstúpiť do veľkej kaplnky, kde spočíváš a byť sprevádzané Tebou pri stretnutí s Pánom na tom istom mieste, ktoré videlo osobné stretnutie Panny Márie so sestrou Katarínou.

Drahý Vincent a drahá Lujza, ďakujeme Vám tiež za bratov a sestry, ktorí dnes prevzali Vaše hlasy: sestra Evelyne, s. Mariarosa Camminati, s. Claire Herrmann, s. Elisabeth Charpy, s. Palmarita, P. Xavier a P. Julian... Každý z nich nám ponúkol kľúč k úvahe nad Vašou skúsenosťou charizmy v našom živote. Spoznali sme skutočne Vašu pozornú prítomnosť v pohotovosti našich neúnavných prekladateľiek.

Keď každá z generálnych radkýň hovorila o zverených provinciách, zdalo sa nám, že zakúšame Vašu svätú radosť a vďačnosť voči Pánovi milosrdnej lásky za jeho dobrotu voči Spoločnosti, ktorá v celom svete ide k chudobným a s láskou im slúži... Srdečne sme sa stretli i so sestrami z 15-tich provincií Južnej Ameriky, v tom čase tiež na sesii. Zakúsili sme rôzne prejavy tej istej charizmy: vo forme piesní a tancov sme preklenuli jazykovú bariéru, aby sme sa pri slávnosti zjednotili vďaka jedinej charizme.

Ďalším dojímavým okamihom bola pre nás, drahý Vincent, návšteva Tvojho rodného kraja. Dlhá cesta vlakom – kvôli kilometrom, ktoré delia Paríž od Pouy /dedinka dnes nazývaná Sv. Vincent de Paul, my ju tiež voláme „Berceau“, t. j. Kolíska/ – nám umožnila zahľadiť sa na Tvoje Landy, polia, lesy, borovice... Potom v Berceau nás privítalo žiarivé slnko, omnoho teplejšie a silnejšie ako v Paríži. Zdalo sa nám, že potvrdzovalo Tvoju povahu, drahý Otče! Vstúpili sme do Tvojho rodného domu a cítili sme sa očakávané. „Kolíska“ Tvojich prvých rôčkov a Tvojich skutkov lásky je tiež naším domom. Komunita dcér kresťanskej lásky a komunita kňazov a bratov Misijnej spoločnosti nás privítali slávnostne: špagety na večeru nám najlepšie hovorili o pohostinnosti Tvojho ľudu!... Potom sme prežili veselú rekreáciu so skupinou mladých Landčanov, kde sme mohli pomocou piesní a hier vyjadriť radosť z toho, že sme Tvojimi hosťami.

Po návšteve Tvojho kraja sme Ťa stretli v kaplnke, kde odpočívaš blízko Františka Regis Cleta a Jána Gabriela Perboára.

Ulice pekného mesta Paríža, jeho múzeá a kostoly nám vyrozprávali o vitálnosti kultúrnych a duchovných kruhov, ktoré ste poznali spoločne a ku ktorým ste prispievali tým, že ste do nich vnášali Kristovu lásku.

Parížske ulice si ešte uchovávajú spomienku na Vaše živé dedičstvo: prechádzali sme sa ulicou, kde sa Frederik Ozanam rozprával a diskutoval so svojimi študentmi a kamarátmi o plánoch služby pre najchudobnejších; navštívili sme dom sv. Kataríny Labouré v Reuilly /röji/ a štvrť Mouffetard /muftár/ sestry Rozálie Rendu. Nechceme Vám skrývať svätú hrdosť, ktorú sme zakúšali s vedomím, že patríme do tejto rodiny svätých, ale uznali sme ihneď zodpovednosť, ktorá nám pripadá.

Predrahý Vincent a predrahá Lujza! Ešte by sme Vám chceli povedať mnoho vecí, ale nechceme Vám uberať z času modlitby, ktorou sa prihovárate za vinctenskú rodinu. Je nám tiež ťažké zhrnúť

do niekoľkých riadkov milosť, ktorú sme prežívali počas týchto 15 plných dní.

Prosíme Vás, aby ste ďakovali spolu s nami Pánovi, ktorý umožnil realizáciu tohto stretnutia. Prosíme Vás, aby ste nám oplatili túto návštevu tým, že budete vždy viac prítomní v našich miestnych komunitách a v našich provinciách, ktoré sa pustili na spoločnú medziprovinciálnu cestu a ktorá Vám je iste príjemná. Zhliadnite blahosklonne aj na všetkých, ktorých stretávame a s ktorými sa usilujeme denno-denne budovať Božie kráľovstvo. Zostávame spojené v srdečnej láske a silnom objatí.

s. Annamaria CORALLO
dcéra kresťanskej lásky

SLOVO CHUDOBŇÝCH

Japonská provincia

Źmurknutie Hiyi

Hiyo je dievčatko, ktoré sa narodilo s rázštepom pery. V našom dojčenskom ústave niektoré ošetrovatel'ky mali s ňou ťažkosti pri podávaní flaše s mliekom. Okrem toho veľmi hlasno kričala a zdalo sa, akoby jej pohľad všetko pozoroval.

Vďaka vynikajúcej pedagogičke Motoko malá Hiyo rástla a bola zdravá. Bola veľmi inteligentná a živá. Avšak veľmi ma znepokojovalo, že som ju nikdy nevidela usmievať sa. Jedného dňa sme sa s Motoko pokúšali zavolať na ňu po mene viackrát za sebou. Napokon sme zbadali jej slabučký úsmev. V tej chvíli som pochopila, že náplast' na pere jej bráni v úsmeve. A tak som zmenila prostriedok komunikácie: zakaždým, keď som ju videla, Źmurkla som na ňu. Aj Hiyo tiež Źmurkla na mňa.

Hiyo začala chodiť sama, keď nemala ani rok. Práve pred jej narodeninami ju Motoko odviezla do nemocnice na chirurgický zákrok, ktorý bol úspešný.

Na druhý deň po zákroku som rýchlo odišla do nemocnice, aby som ju navštívila, pretože bola sama. Len čo som vstúpila na chodbu, rozpoznala som podľa plaču, kde sa nachádza. Rýchlo som utekala do tej izby a zvolala «Hiyo»! Zbadala som ju na nemocničnom vozíku s infúziami a trubičkou v nose. Hiyo hneď otočila hlavou a zaŹmurkla na mňa s ešte napuchnutým lícom.

s. Mary Louise OSE
dcéra kresťanskej lásky

JEJ MLADOSŤ

Lindalva sa narodila 20. októbra 1953 rodičom Joaô Justo da Fé a Márii Lucii de Oliveria, v osade zvanej „Malhada da Areia“, v dedine Açu, v štáte Rio-Grande du Nord.

ŠŤASTIE V LÁSKE

Lindalva bola vychovaná v bežnej kresťanskej viere. Ako dieťa bola veľkodušná a rada pomáhala svojej matke v domácich prácach. Keď sa jej kamaráti hašterili, vždy sa usilovala pokojne ich zmieriť.

Bola pozorná voči blížnym, ktorí trpeli a navštevovala osamotených a chudobných v dedine. Niekedy sa stalo, že im nenápadne podarovala i svoje oblečenie.

Postupne pochopila, že jej cestou je kráčať za Kristom, ktorý šiel v ústrety chudobným, aby im svedčil o Otcovej láske.

Po štúdiách za pomocnú administratívnu pracovníčku ošetrovala svojho starého a chorého otca. Po jeho smrti požiadala o vstup do Spoločnosti dcér kresťanskej lásky: *«Mám 33 rokov, pochádzam z jednoduchej a čestnej rodiny. Už dávno som zachytila, že ma Boh volá, ale len teraz som voľná pre službu Kristovi. Som zdravá a cítim sa neúnavná pre konanie dobra... ».*

JEJ POVOLANIE DCÉRY KRESŤANSKEJ LÁSKY

16. júla 1989 Lindalva vstúpila k dcéram kresťanskej lásky v Provincii Récife. V roku 1991 bola poslaná do misie do Ústavu Dom Pedro II., v meste Salvador, v štáte Bahia. Tu bola poverená zodpovednosťou na oddelení pre starých a chorých mužov.

RADOSTNÉ A ŠĽACHETNÉ SRDCE

Lindalva mala rada starcov, slúžila im tichým a pokorným srdcom. Hľadela na nich duchom živej viery ako na svojich pánov a učiteľov: *«Prosím Boha, aby nám dal svoju múdrosť a poslušnosť, aby sme tak mohli dobre slúžiť chudobným, našim pánom.»*

Svoje povolanie chápala ako odpoveď na Božiu vôľu: *«Keď Boh niekoho povoláva, nikto sa nemôže skryť. Skôr či neskôr sa*

stane jeho vôľa». Jej viera bola jednoduchým a úplným prilnutím k životným udalostiam, ktoré prijímala ako Boží dar a jeho výzvu: «Každý deň nášho života má byť ako deň obnovy a vďaka Bohu za dar života a pozvanie nasledovať jeho Syna, Ježiša Krista, slúžiac mu v chudobných». Nadšenie jej srdca ju uschopňovalo prekonať všetky ťažkosti: «Pri rozjímaní pociťujem v každej chvíli takú veľkú túžbu milovať Pána Boha, že som si istá, že to dosiahnem, hoci aj v posledný deň môjho života». Vedela sa podeliť o svoju vieru s ďalšími mladými a podporiť spolusestry prežívajúce ťažkosti: «Keď pochybnosť o našom povolaní znepokojuje naše srdce, je treba úplne sa obetovať Bohu».

JEJ MUČENÍCTVO NA VEĽKÝ PIATOK

«Keď nesieme kríž, spoznávame Božiu lásku». Tieto slová sestry Lindalvy znejú naozaj prorocky.

SLUŽOBNICA PODĽA KRISTOVHO PRÍKLADU

Lindalva bola energická, usmievavá a ochotná poslúžiť, vždy vyžarovala Božiu prítomnosť. Svoje povolanie služobnice chudobných prežívala v duchu spravodlivosti preniknutej láskou: milovala každého bez toho, aby niekoho uprednostňovala alebo diskriminovala.

Na Veľký piatok, 9. apríla 1993 sestra Lindalva sa už za brieždenia zúčastnila so spolusestrami krížovej cesty vo farnosti. Kríž je znakom lásky, ktorá sa dáva až do krajnosti: *«Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia»* (Lk 23, 34). Keď sa vrátila sestra Lindalva domov, tak ako každé ráno pripravila raňajky pre starcov. Ako začínala svoju službu, bola násilne zavraždená jedným 46-ročným chorým mužom, posadnutým vášňou násilníctva: nezniesol, že odolávala jeho zvodom.

Táto mladá dcéra kresťanskej lásky určite nemyslela, že zomrie tak skoro. Obetovala svoj život a svojou smrťou dosvedčuje, že *«nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov»* (Jn 15, 13).

D

**Dejiny
Spoločnosti**

Matka Zuzana Guillemin
1906 – 1968

Dcéra Božia – Dcéra Cirkvi
Generálna predstavená Spoločnosti

**V. MATKA GUILLEMIN
a 2. Vatikánsky koncil**
(*pokračovanie*)

Tretie zasadanie Druhého vatikánskeho koncilu bolo slávnostne zahájené 14. septembra 1964: 24 biskupov zidených okolo Pavla VI. podľa koncilovej liturgickej konštitúcie odhlasovanej v r. 1963. V koncilovej aule sa zišlo 2000 biskupov z celého sveta. Pod tribúnou sv. Heleny boli sústredení pozorovatelia koncilu, ale nie poslucháčky! Ich menovanie bolo len oznámené, ale voľba ešte nebola určená.

Po sv. omši pápež prečítal svoj príhovor, pri ktorej - ako napísal kronikár francúzskeho denníka „La Croix“ /Križ/ - „vychválil kolegiálnosť“. Pápež opísal, čo by mohlo a malo byť dielom koncilu v tejto oblasti. Keď definoval právomoc biskupov a ich vzťah s pápežom výrazmi spojenie, združenie, medzi biskupmi vzrástla pozornosť. Z ich postojov bolo možné posúdiť, že niečo presné a definitívne bolo povedané v tej chvíli... Postupne, ako sa pápež približoval ku koncu prejavu, jeho hlas mohutnel, lebo ľutoval neprítomnosť biskupov, zbavených slobody. Potom pozdravil pozorovateľov a ukončil pripomienkou o cirkvách, „predmete našej túžby a našich sĺz“. Pastor Boegner neskôr povedal o tomto: chcem pridať, ako veľmi ma dojali slová, ktoré pápež adresoval

nekatolíckym pozorovateľom a pozvaným zo Sekretariátu pre jednotu. Zdá sa mi nemožné, aby táto prevratná výzva cirkvám o jeho bolesti a očakávaní nebola adresovaná všetkým „oddeleným spoločenstvám“, ako ich bežne nazývali. To by bolo po prvýkrát, čo Pavol VI. dal našim cirkvám, vzniknutým z reformy, **meno, ktoré sú uvedomujú, že majú nosiť** (uverejnené v „La Croix“, 18. 9. 1964).

Tento tretí snem bol zložitý čo do priebehu. Pred ním sa udiali významné udalosti, ktoré prežívala Matka Guillemin vo svojej duši a svedomí s veľkou radosťou pri myšlienke na svoju veľkú Spoločnosť. Predtým, ako sa oboznámime s koncilovými prácami, niektoré novinky v dejinách koncilu si zaslúžia byť spomenuté alebo pripomenuté, aby sme tak mali jasno v otázkach, na ktoré mali odpovedať nie bez ťažkostí konciloví otcovia. Mnohé teologické otázky zostali otvorené aj po koncile, *«aby sa otvorili širšie obzory a tieto otázky zašli aj k zdrojom omladenia celej teológie...»*. Tieto slová sú podpísané Jozefom Ratzingerom v jeho komentári o kolegialite.

NIEKTORÉ VÝZNAMNÉ UDALOSTI

1. CESTA PAVLA VI. DO SVÄTEJ ZEME: 4. – 6. JANUÁRA 1964

Na konci svojho vianočného posolstva Svätý Otec spresnil cieľ svojej cesty: *«Jasne prehlasujeme, že táto púť má výslovne náboženský ráz a zámery»*. Bola to púť modlitby a kajúcnosti po 20-tich storočiach, na miestach, kde Ježiš uskutočnil naše Vykúpenie. „Osservatore Romano“ a významná svetová tlač podala obširne detaily o stretnutí v Jeruzaleme Pavla VI. s patriarchom Atenagorom I. z Carihradu.

Matka Guillemin prežívala túto cestu s nadšením tým viac, že od 9. januára sestry z Palestíny jej zaslali dojímavý opis. Vtedajšia vizitátorka, s. Dupont-Ferrier, jej v krátkosti opísala dve radostné udalosti spôsobené touto návštevou: *«Sestry z Betánie s ich deťmi s palmami v rukách boli zoskupené pozdĺž predvídanej trasy a prevolávali na slávu Svätému Otcovi, ktorý ich požehnal. Večer, v Getsemani sme boli potešení modlitbou s pápežom. Tu sme ho naozaj počuli a modlili sa s ním. Svätá hodina sa ukončila recitovaním Otčenáša; bola to nezabudnuteľná minúta, kedy sme počuli hlboko dojatý hlas Kristovho námestníka, ako recituje jeho modlitbu»*. Nie je možné, aby sme tu detailne uviedli celý dlhý opis

radostných udalostí, ktorý dostala Matka Guillemin. Na jeho ukončenie je vhodné citovať úvahu jedného štátneho úradníka. Riaditeľ štátnej služby náboženských kultov z oddelenia pre kresťanské záležitosti výstižne charakterizoval návštevu: *«Je to udalosť, ktorej veľkosť prevyšuje dnešok. Jedine budúce generácie, keď budú hovoriť o tejto stránke dejín, budú môcť posúdiť váhu a význam udalosti»*. Matka Guillemin si nenechala pre seba tento dlhý list našich sestier z Palestíny a bol doslovne uvedený v Ozvenách Materského domu z februára 1964.

16. januára dostala od zástupcu Mons. Dell'Acqua list s poďakovaním za vianočné prania, ktoré zaslala Svätému Otcovi. Krátky list pripomínal udalosť v Jeruzaleme: *«Budte uistená, že s dôstojnými dcérami kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul ste nechýbali v jeho modlitbe po palestínskych cestách a prosil pre vás od Pána milosť, aby ste mohli naďalej vydávať svetu živé svedectvo evanjeliovej lásky...»*

2. FORMULA: «CORPUS CHRISTI»

V apríli r. 1964 vyšiel dokument Kongregácie pre kultu. Podľa tohto dokumentu Svätý Otec pozmenil zaužívanú formulu pri rozdávaní svätého prijímania. Namiesto slov: „Nech Telo nášho Pána Ježiša Krista zachová tvoju dušu pre večný život. Staň sa, amen.», kňaz povie jednoducho každému: **«Corpus Christi»** (Telo Kristovo) a prijímajúci odpovie: **«Amen»**.

Predchádzajúca formula bola veľmi dlhá a nepraktická v dňoch, keď bolo veľa prijímajúcich. Motív nového spôsobu je potrebné vidieť v celku liturgickej obnovy, ktorú zaviedol II. vatikánsky koncil.

Matka Guillemin po úvahe s P. Jamet, vtedajším generálnym direktorom Spoločnosti a s jej generálnou radou, dala uviesť dekrét do Ozvien Materského domu v májovom čísle, aby celá Spoločnosť mohla prehĺbiť novú formulu odpovede „Amen“, ktorá sa vlastne stáva: *«Áno, verím, že v hostii je skutočne prítomný živý Kristus»*.

3. ĎALŠIE DÁTUMY, KTORÉ NÁM PRIPOMÍNajú DÔLEŽITÉ UDALOSTI

23. SEPTEMBER

Pápež sa zúčastnil na koncilovej eucharistii, počas ktorej koncilové zhromaždenie mohlo uctievať vzácnu **relikviu - hlavu svätého Ondreja**; o niekoľko dní bola relikvia vrátená mestu Patras.

21. apríla 1462 bola hlava sv. Ondreja odvezená do Ríma (s obavy pred tureckou okupáciou) a posvätné prijatá pápežom Piom II., ktorý ju sám niesol do Ríma a bola uložená v bazilike sv. Petra. Ten istý pápež povedal pri tej príležitosti o tejto vzácnej relikvii: *«Staneš sa slávnou v tvojej vlasti, keď Boh bude chcieť. Vtedy bude možno povedať, „ó, nech je blažený exil, ktorý nám vracia takú pomoc».*

26. septembra, na veľkom námestí, jeho Eminencia Kardinál Bea ju odovzdal pravoslávne metropolitovi Patrasu Konštatínovi, za prítomnosti dedičnej princeznej Ireny, predsedu Rady a pred zástupom pravoslávnych veriacich. Predniesol príhovor o návrate relikvie, pretože tento deň návratu relikvie sv. Ondreja bol vyhlásený **v Grécku za náboženský sviatok.**

30. SEPTEMBRA

Matka Guillemin bola na koncile od 28. septembra a nasledujúca udalosť bola pre ňu dôležitá. Zhromaždenie sa rozhodla venovať **osobitnú kapitolu rehoľnému životu v konštitúcii o Cirkvi**, po 5. kapitole „O všeobecnom povolaní k svätosti v Cirkvi“.

13. NOVEMBER

V ten deň sa konala mimoriadne slávnostná sv. omša. Patriarcha Maximos slávil svätú omšu na sviatok sv. Jána Chryzostoma. Pápež predsedal liturgiu. Namiesto príhovoru urobil úkon: **svoju tiaru daroval chudobným.** Úkon vysvetlil hlavný sekretár koncilu arcibiskup Felici na záver sv. omše: *«Pri príležitosti diskusii o 8. schéme, sme týchto dňoch počuli volanie chudoby, ktorá vystupuje až k nebesiam. Ako odpoveď na túto výzvu, ktorá nás ženie, pápež sa rozhodol darovať svoju tiaru v prospech chudobných».* Gesto bolo jednoduché, pápež ju za veľkého ticha položil na oltár. Po posvätení mozaiky sv. Cyrila a Metoda sa vzdialil za aplauzu zástupu.

21. NOVEMBER

Na slávnostnom záverečnom zasadnutí tretej sesie koncilu, obetoval Svätý Otec a 24 koncelebrujúcich biskupov z diecéz, kde sú slávne mariánske svätyne. Význam slávnosti bol jasný:

eucharistia slávená viacerými kňazmi pri tom istom oltári, sv. prijímanie z tej istej patény a kalicha, jasne prejavujú jednotu kňazstva a Cirkvi. Hlasovalo sa o konštitúcii «**De Ecclesia**». Pápež vo svojom záverečnom príhovore prehlásil Pannu Máriu za «**Matku Cirkvi**».

MATKA GUILLEMIN ... POSLUCHÁČKA

Matka Guillemin a Matka de Vallon (Kongregácia Božského Srdca)

MÁRIA V TAJOMSTVE KRISTA A CIRKVI

Matka Guillemin sa zaujímalala o toto všetko ešte predtým, ako prišla na koncil ako laická účastníčka koncilu. Zapadla do jeho chodu veľmi ľahko. Tlač, rádio a televízia udržiavala svet v napätí. Je treba poznamenať tlačové komuniké koncilu, ktorého kvalita sa stále zvyšovala.

Debaty o probléme miesta a úlohy Panny Márie v Cirkvi ju trochu znepokojovali. Už na prvej pracovnej schôdzke sa začalo o tom debatovať. Vedela, že sa debatovalo o dvoch otázkach: či je potrebné prebrať tému o Panne Márii zvlášť alebo v kontexte učenia o Cirkvi? Polovica zhromaždenia sa prehlásila za druhý návrh: *«Dôvod a samotná česť patriaca Svätej Panne si žiadajú, aby táto schéma zaujala miesto uprostred Cirkvi a nie na jej okraji»*. Cieľom bolo vyhnúť sa dojmu, že Mária tvorí v pláne stvorenia a milosti oddelený a izolovaný prvok. Pápež Pavol VI. povedal na konci 2. sesie: *«Dúfame, že koncil dá otázke schémy o Panne Márii to najlepšie rozuzlenie, aké je možné»*. A tak aj bolo. Mária nájde svoje miesto v konštitúcii Lumen Gentium, v 8. kapitole s názvom: **«Blahoslavená Bohorodička, Panna Mária v tajomstve Krista a Cirkvi»**.

MÁRIA PROSTREDNICA

Názov Prostrednica bol problémom. Ťažkosti a rozdiely sa netýkali mariánskej úcty, ale výrazu mariánskeho učenia. Debaty mali hlavne dve tendencie: jedna opisovala Máriinu materinskú úlohu voči veriacim bez toho, aby škodila jedinečnému sprostredkovaniu Kristom. Druhá spresňovala, že vzhľadom k Máriinej materinskej úlohe má **zvyk** prijímať úlohu sprostredkovateľky chápanú, že v ničom nenarúša účinnosť jediného Kristovho sprostredkovania.

Od začiatku debaty jeden kardinál neváhal prejaviť svoju radosť: *«Tento titul prostrednice mi je nanajvýš príjemný... možno by sa mohlo pridať 'prostrednica u Sprostredkovateľa'»*.

Ďalší kardinál pripomenul ekumenickú otázku a ťažkosti, ktoré by nastali pri výraze prostrednica.

Skupina 90-tich biskupov neváhala vysloviť svoju výhradu: *«Lepšie je nespomínať výraz prostrednica»*.

Kardinál Bea po dlhom príhovore, pri ktorom rozlíšil osobnú úctu od ekumenických požiadaviek našej doby, ukončil týmto silným argumentom: *«Následkom toho je tu nebezpečenstvo, že Máriino sprostredkovanie bude zle pochopené, ak bude prehlásené v koncilovom dokumente; ideme v ústrety vážnym ťažkostiam»*.

Nastali jasné opozície: za alebo proti prostredníctvu a tretia cesta bola za zachovanie titulu „prostrednice“, ale mimo akéhokoľvek teologického systematického usporiadania. Po diskusiách komisia prebrala základ a uznala, že námietky na titul prostrednica pochádzali viac z obavy, že tento názov bude zle pochopený, ako z opozície k úlohe Panny Márie v spasiteľnom poslaní, preto **sa rozhodla zachovať titul, ale vysvetliť ho**.

Konciloví otcovia hlasovali za nasledujúci text, ktorý vyšiel v 8. kapitole, č. 62:

«... S materinskou láskou sa stará o bratov svojho Syna, čo ešte putujú a nachádzajú sa v rozličných nebezpečenstvách a úzkostiach, dokiaľ sa nedostanú do blaženej vlasti. Preto sa Panna Mária uctieva v Cirkvi ako Orodovnica, Ochrankyňa, Pomocnica a Prostrednica. To sa však chápe takým spôsobom, že nič sa ani neuberá, ani nepridáva hodnosti a účinnosti Krista, jediného Sprostredkovateľa». **Napokon výraz Márie Prostrednice bol zachovaný.**

MÁRIA, MATKA CIRKVI

Spočiatku koncilový text nehovoril o Márii, Matke Cirkvi. Čitateľ textu len vysvetlil, že titul Márie, Matky Cirkvi nebol zadržaný, lebo je relatívne nový. Konciloví otcovia uznali nazývať Máriu, matku veriacich a z ekumenického pohľadu titul sa neodporúčal, ako uviedla komisia.

Pápež už dávnejšie chcel prehlásiť Máriu za Matku Cirkvi. Kardinál Montini od svojho príhovoru na koncile, keď hovoril o Kristovi, centre Cirkvi, pripomenul v Cirkvi osobitné miesto, ktoré patrí Márii a od tej chvíle ju nazýval **Matkou Cirkvi**. Pri ďalších príležitostiach pápež sa vrátil k téme, aby lepšie umiestnil Máriu v celom učení Cirkvi. *«Sme šťastní, že vám môžeme oznámiť, že ukončíme túto sesiu ekumenického koncilu, ktorý určil učenie Cirkvi a uznal jej titul, ktorý jej právom patrí: **Matka Cirkvi, Mater Ecclesiae**».*

Bolo to 21. novembra na verejnej sesii s prenosom cez Eurovíziu. Počas nej Svätý Otec koncelebroval s 24 koncilovými otcami diecéz, kde sú slávne mariánske svätyne. Bola prehlásená konštitúcia o Cirkvi a na záver Pavol VI. s veľkým dojatím oznámil privilegované miesto, ktoré koncil dal Panne Márii vo svätej Cirkvi.

*«Preto na slávu Panny Márie a našu útechu prehlasujeme Presvätú Pannu Máriu za **MATKU CIRKVI**, t. j. celého Božieho ľudu, veriacich ako i pastierov. Vzývame ju najláskavejšou Matkou a chceme, aby odteraz bola s týmto titulom najmilšia Panna ešte viac uctievaná a vzývaná celým kresťanským ľudom».*

Len čo dokončil tieto slová, konciloví otcovia sa postavili, aby dali súhlas na pápežovo rozhodnutie. Mnohí otcovia sňali svoje tiary na znak úcty a súhlasu. Nasledoval neutíchajúci potlesk.

Po tejto prvej skúsenosti ako účastníčky snemu II. ekumenického koncilu Matka Guillemin prežívala hlbokú vnútornú radosť. Veľmi ju zaujali diskusie týkajúce sa Panny Márie. Veď zbožnosť voči Panne Márii tvorí súčasť spirituality Spoločnosti. Táto tradícia pochádza od Zakladateľov a sprevádza život Spoločnosti už tri storočia existencie. Lujza de Marillac mala dojemnú odvahu považovať dcéry kresťanskej lásky za Máriine dcéry: *«Pane, vnukol si nám, aby sme si zvolili tvoju svätú Matku za jedinú Matku našej malej Spoločnosti, ktorá nebude mať nikdy inú na zemi...»* a o nejaký čas sa obrátila na Pannu Máriu slovami: *«Nepomýľila*

som sa, Svätá Panna, keď som si myslela, že budeš chcieť byť našou jedinou Matkou. Môžeme sa považovať za tvoje dcéry, pretože ty si Ježišovou Matkou, a on je naším bratom a my sme sa zvláštnym sľubom zaviazali podobať sa Mu».

Lujza de Marillac nezostáva len pri úvahách. So súhlasom P. Vincenta odchádza na púť do Chartres. Po návrate napísala P. Vincentovi list: *«... obetovala som Bohu úmysly jeho Prozreteľnosti so Spoločnosťou tak, že som celkom obetovala spomínanú Spoločnosť a prosila ho radšej o zničenie, akoby sa mala vyvíjať proti jeho svätej vôli. Prosila som pre ňu na príhovor Panny Márie, Matky a Strážkyne Spoločnosti, čistotu, ktorú potrebuje a vernosť všetkých jej členiek...»*

Lujza de Marillac vložila svoje dcéry do Máriiných rúk. Šla ešte ďalej, keď listom zo 7. decembra 1658 *«chcela na druhý deň položiť celú Spoločnosť na oltár pod ochranu Panny Márie a vyprosiť od nej, aby sme ju vždy mohli uznávať za „našu jedinou Matku“»*. Boli sme zasvätené. Toto zasvätenie sa každoročne obnovuje. Tento zvyk zaviedla Maturína Guérin, keď napísala: *«Na začiatku decembra generálna predstavená pripomenie generálnemu direktorovi, že predmetom konferencie, ktorá sa koná vždy 8. v mesiaci, bude čistota. 8. decembra, na konci konferencie, pred požehnaním, ktoré udelí direktor, predstavená alebo iná poverená sestra, prečíta nahlas úkon obetovania Panne Márii a všetky sestry na kolenách potichu, s úctou opakujú po nej slová, po čom príjmu požehnanie a rozídu sa»*.

Úkon obetovania sv. Lujzy z 8. decembra, na sviatok Nepoškvrneného počatia tvorí súčasť úcty dcéry kresťanskej lásky v súčasnosti. Mária, Matka Cirkvi, Mária, Matka Spoločnosti, tvoria celok. Je potrebné, aby sme toto neustále prehlbovali.

Mária «prostrednica» vzbudila veľa debát počas generálnej kongregácie. Matka Guillemin ich pozorne počúvala. V duchu a srdci uvažovala o odpovedi neba sestre Kataríne Labouré, seminárskej sestre v r. 1830, keď sa modlila pred relikviou sv. Vincenta v kaplnke. Nielenže zachytila symbol srdca, ale i slová: *«Srdce sv. Vincenta je trochu potešené, pretože dosiahol u Boha, na príhovor Panny Márie to, že uprostred týchto veľkých nešťastí, obe duchovné rodiny nezahynú a že Boh si nimi poslúži na oživenie viery»*.

Na záver týchto rodinných spomienok v priamom spojení s Pannou Máriou, sa zdá vhodné, aby sme opäť uvažovali

o mariánskej úcte a dali jej náležité miesto, aby nám pomohla otvoriť sa voči tajomstvu a pochopiť Božie úmysly.

MISIONÁRSKA ČINNOSŤ CIRKVI

6. augusta 1964 bola prehlásená encyklika *Ecclesiam suam* od Pavla VI. Vyzdvihla celok problémov, ktoré poznačujú súčasný svet. Jej obsah, stretnutie Cirkvi so svetom, sa nezastavuje len pri misionárskej činnosti, ale v „dialógu so samotným ľudstvom“. Matka Guillemin pozorne čítala text, hovorila o ňom a citovala z neho pri jej príhovoroch sestram na duchovných cvičeniach alebo sesiách.

Prežívala veľkú radosť ako laická účastníčka snemu. 6. novembra, na 116. generálnej kongregácii, Svätý Otec si prial zúčastniť sa aspoň raz na generálnej kongregácii. Bola zvolená téma: **misie**. Takto chcel naznačiť svoju náklonnosť k desiatkam tisícov misionárov, rehoľníkov a laikov.

Jeden kronikár opísal tento prekvapivý snem veľmi taktne a ohľaduplne:

«Šiesteho ráno mala bazilika sviatočný nádych. O 9.00h zazneli koncilovou aulou silné potlesky. Pavol VI. kráčal pešo a prakticky bez sprievodu. Zasadol naproti koncilovému oltáru, uprostred hlavnej lode, medzi koncilových otcov. Svätú omšu slávil kardinál Tappouni, biskup z Adigrat, v etiópskom obrade. Etiópski seminaristi, ktorí študujú vo Vatikáne, spievali typické africké piesne. Na konci sv. omše pápež zasadol za predsednícky stôl, po jeho pravici kardinál Tisserant a po ľavici kardinál Tappouni. Po slávnostnom prinesení Svätého písma pápež prečítal modlitbu Adsumus, akoby sa jednalo o bežné pracovné zasadnutie. Generálny sekretár oznámil výsledky hlasovania o pastoračnej úlohe biskupov, potom pápež predniesol svoj príhovor:

«...Chceli sme byť prítomní dnes, keď je vaša pozornosť upriamená na schému o misiách. K tomuto rozhodnutiu sme boli podnecovaní kvôli vážnej, neobvyklej dôležitosti predmetu, ktorým sa dnes zaoberáte v duchu a srdciach... v nás, následníkovi blahoslaveného Petra a vo vás, nástupcov po apoštoloch zaznievajú slová božského príkazu: „Idte do celého sveta a ohlasujte evanjelium všetkému stvoreniu“. Od naplňania tohto diela závisí spása sveta. Koncilu pripadá úloha pripraviť nové cesty, hľadať nové prostriedky, vzbudzovať nové energie pre účinnejšie a väčšie šírenie

evanjelia. Pri štúdiu schémy sme našli mnoho vecí hodných našej chvály čo do obsahu, alebo poriadku ich výkladu. Myslíme si teda, že text ľahko schválite, aj po prípadných potrebných úpravách».

Pavol VI. nechcel obmedziť slobodu, ktorú jasne prehlásil a určil koncilu.

Po príhovore predsedu Komisie pre misie, pápež opustil sálu za srdečného potlesku. Začali diskusie. Otcovia súhlasili s pápežom o dôležitosti schémy, ale priali si pretvoriť ju, napriek vynikajúcim návrhom v čo najlepšej línii aggiornamenta. Kritika bola silná. Počet registrácii /hlásenie sa o slovo/ bol mimoriadne vysoký. Všetci, ktorí hovorili, zastupovali početné a významné skupiny. Diskusia bola živá, silná, podložená učením, návrhmi a dokonca humorom.

Jeden biskup citoval Kristove slová: *«Prišiel som na zem zapáliť oheň a čo iné si prajem, ak len to, aby horel. Naša schéma nezapaľuje nič, ak tak sviecu».*

V mene afrických biskupov kardinál Bea zdôraznil, že misionárska činnosť *«musí byť zarátaná medzi najzákladnejšie povinnosti Cirkvi. Koncil musí nielen stanoviť niektoré nové právnické formy, ale musí dať i nový elán misionárskej činnosti, vzbudiť nové misionárske povolania, novú horlivosť v tejto činnosti».*

Po prečítaní encykliky *Ecclesiam suam* Matka Guillemin bola prekvapená, že v nej nenašla zmienku o misionárskej činnosti. Počas diskusie „Misia a chudoba“ dostala odpoveď od Mons. Fultona Shenna, pomocného biskupa z New Yorku: *«Prečo Pavol VI. používa tak zriedkavo slovo „misia“ v encyklike Ecclesiam suam? Aké slovo používa namiesto nej? «Dialóg».* Toto slovo používa 77-krát. Dialóg pre neho znamená zjavenie Kristovej lásky ku všetkým ľuďom».

Najsilnejší útok proti textu mal kardinál Frings. Povedal: *«Misie sú takou dôležitou záležitosťou, že nemožno sa pridržať len návrhov predložených koncilom. Je potrebná celá jedna schéma, ktorá by bola teologická a zároveň praktická».* Kardinál spresnil, že túto žiadosť predkladá v mene misionárskych biskupov a predstavených rehoľných inštitútov.

Situácia sa teda stala delikátna. Otcovia hlasovaním zamietli prvý text, aby ho nahradili schémou, ktorá dala svetu dekrét „Ad gentes“. **Misie nie sú len príveskom Cirkvi, sú samotným srdcom Cirkvi.**

Počas týchto diskusií na vysokej teologickej a pastoračnej rovine Matka Guillemin sa cítila dobre. Sv. Vincent bol prítomný. Množstvo „poslaní do misií“, ktoré poctila svojou prítomnosťou alebo ktoré konala počas svojho generalátu umožňovali budúcnosti rozmach misionárskeho diela ako odpovede na slávnostné Kristovo prikázanie. Sama zaviedla v Centrále diel sekretariát pre misionársku kooperáciu laikov. Evanjelizácia národov bola starosťou koncilových otcov, ale Matka Guillemin myslela na sv. Vincenta, keď hovoril kňazom a sestram: *«Naším povolaním je ísť po celej zemi. A prečo? Aby sme zapálili srdcia ľudí, aby sme robili to, čo robil Boží Syn, ktorí prišiel priniesť na zem oheň, a tak ho zapálil svojou láskou»* (Coste XII, 262).

Sv. Vincent hovoril dcéram kresťanskej lásky o celi Spoločnosti slovami: *«Boh vám zveril starosť o jeho chudobných a vy sa musíte podriaďiť jeho duchu, súcitiť s ich biedami a ak je možné samé ich zakúšať. Takto sa máte správať, aby ste boli dobrou dcérou kresťanskej lásky, aby ste išli tam, kde Boh bude chcieť: ak do Afriky, tak do Afriky, alebo na bojiská, do Indie, tam, kde vás požiadajú, tým lepšie, ste dcéry kresťanskej lásky, je treba tam ísť»* (Coste X, 127).

Všetky dcéry kresťanskej lásky počuli tieto slová počas prípravy v seminári. Koncil tiež hovoril „je treba tam ísť“ a ako sv. Vincent hovorieval tiež: „Tam, drahé sestry, tam“. Matka Guillemin pokračovala vo svojich návštevách „telesne a duchovne, aby spoznávala potreby vincentínskej kresťanskej lásky, informovala Spoločnosť a pripravovala sestry na ich nové misionárske pôsobiská.

«Laudate Dominum omnes gentes!»

ŠTVRTÉ A POSLEDNÉ ZASADNUTIE KONCILU

14. septembra 1965

*«Počas audiencie toho dňa,
Jeho Svätosť, pápež Pavol VI. sa rozhodol,
že 4. sesia 2. ekumenického vatikánskeho koncilu
začne 14. septembra 1965, na sviatok Povýšenia Svätého kríža.
Touto sesiou bude koncil ukončený».*

Vo Vatikáne, 4. januára 1965

Vedúce komisie sa zišli, aby prehodnotili prácu, pretože všetky schémy neboli na jednej rovine. Medzi schémami, ktorých zmeny mali byť preskúmané, sa nachádzala **obnova a prispôsobenie rehoľného života**.

Tento 4. snem 2. ekumenického vatikánskeho koncilu bol pre M. Guillemin prameňom hlbokkej radosti. Na významných slávnostiach sa zúčastnila ako pravá dcéra Božia a Cirkvi. Najskôr to boli **slávnostné otváracie obrady** 4. zasadnutia v Bazilike sv. Petra 14. septembra 1965. Sv. omšu slúžil Sv. Otec a s ním koncelebrovali 26-ti konciloví otcovia, ktorým pripadala zodpovednosť vo vedení koncilových prác. Pred touto slávnosťou Svätý Otec, pápež Pavol VI. prehlásil: «... *poznať verne Božiu hodinu, ktorá zvoní pre Cirkev a svet... že z piatich kontinentov sa dvíha zbor modlitieb a pokánia*». *Pápež potom pozval koncilových otcov na «popoludnie, na sviatok Povýšenia Svätého kríža, v deň otvorenia sesie, aby sa spolu s nami vydali na procesiu pokánia za spevu oslavných piesní Pánovi... Z toho dôvodu bude v paulínskej kaplnke Vatikánskeho paláca počas celej 4. sesie vystavená Sviatosť Oltárna... Prajeme si, aby sa z piatich kontinentov dvíhal akoby chór modlitieb, aby v každej farnosti, v každom kostole katolíckeho sveta sa konala kajúca pobožnosť... S dojímavou dôverou tiež hľadáme na spoločenstvá mužov a žien, ktoré prijímajú naše slová pohotovo a nadšene, aby vysielali do neba svoje najintenzívnejšie prosby*».

28. OKTÓBRA 1965

V ten deň sa konalo verejné valné zhromaždenie, počas ktorého konciloví otcovia definitívne hlasovali o piatich predlohách, medzi nimi o **obnove rehoľného života**. Po hlasovaní slúžil Sv. Otec omšu a s ním koncelebrovalo 24 koncilových otcov z piatich kontinentov. Toto zhromaždenie bolo určené na 28. októbra, 7. výročie od zvolenia Jána XXIII. za pápeža, aby si tak uctili pamiatku pápeža, ktorý zvolal 2. vatikánsky ekumenický koncil a prehlásil *Pacem in terris*.

7. DECEMBRA 1965

Posledné verejné zasadnutie koncilu sa konalo v tento deň a začalo hlasovaním o štyroch posledných dokumentoch:

o náboženskej slobode, o účinkovaní a živote katolíckeho duchovenstva, o misijnej činnosti katolíckej cirkvi a o pastoračnej konštitúcii o Cirkvi v súčasnom svete.

M. Guillemin a jeden Dominikán, prekladateľ z latinčiny do francúzštiny

Po prečítaní pápežskej listiny o udalostiach východnej schizmy v roku 1054 nasledovalo verejné prehlásenie platnosti dekrétov. Deklaráciu prečítal v tom istom čase vo Fanare generálny sekretár Svätej synody carihradského patriarchátu za prítomnosti ekumenického patriarchu Atenagora a kardinála Shehana zastupujúceho pápeža Pavla VI.

Odstránenie klatby medzi Rímom a Carihradom bolo prehlásené textom nazvaným Spoločná deklarácia Jeho Svätosti Pavla VI. a Jeho Svätosti patriarchu Atenagora a prečítal ju po francúzsky kardinál Willebrands, sekretár zo Sekretariátu pre jednotu kresťanov počas koncilového zasadnutia.

Noviny „La Croix“ vydali 9. decembra: *«Ked' Mons. Willebrands pristúpil k ambónu, aby prečítal po francúzsky Spoločné prehlásenie Rímsko-katolíckej cirkvi a Pravoslávnej cirkvi v Carihrade, nastal mohutný potlesk. Každé slovo je slabé na komentovanie významnej hodiny tohto úkonu. Zmierenie medzi*

Rímom a Carihradom bolo spečatené liturgiou a bozkom pokoja». Kronikár pridal: «Keď metropolita Meliton zostúpil od oltára vyznania, aby sa vrátil na svoje miesto, celý zástup mu živo a dlho zatlieskal a pápež sa na niekoľko okamihov zastavil pre tým, ako pokračoval v slávnosti».

Po nariadení Svätého Otca, aby všetky prijaté a schválené dokumenty boli zverejnené, prišla na rad tradičná pobožnosť, pri ktorej konciloví otcovia prosili Boha o odpustenie všetkých previnení, ktorých sa dopustili na cirkevnom sneme. Po tichej modlitbe kľačiacich koncilových otcov Svätý Otec vyjadril prosbu zhromaždenia formou úctyhodného textu zo VII. storočia. Následne sa všetci pomodlili Otčenáš, zaspievali ďakovný hymnus Te Deum a Svätý Otec im udelil apoštolské požehnanie.

«Dobre nám je tu, Pane...» (Mt 17, 4), povedala Matka Guillemin slovami sv. Petra. Tri slávnostné obrady hlboko poznačili «Božiu hodinu, ktorá vyzváňa Cirkvi a svetu... a z piatich kontinentov sa dvíha chór modlitby a pokánia...». Túto atmosféru prežívala s nesmiernou vďakou, ako neoceniteľné dobrodenie pre ňu a veľkú Spoločnosť, ktorú jej zveril Boh hlasovaním na Turíce r. 1962. Hneď po návrate bez prejavu, jednoducho, je schopná hovoriť o udalosti, o jej láske k Cirkvi, pretože všetko hlboko prežívala. Všetko hovorí o Bohu, prináša Boha, spája s Bohom, ako napísal P. Lebret. Tieto tri slávnosti oživil v nej trojitý plameň viery, nádeje a lásky, aby ich mohla hlbšie prežívať a odovzdávať ďalej.

Pre dcéry kresťanskej lásky začala pripravovať „aggiornamento“, ktoré bude v tejto línii; za podklad bude mať čisté učenie sv. Zakladateľov nasledovaním Krista, podľa učenia koncilu. *„Hlavným cieľom, pre ktorý Boh povolal a zhromaždil dcéry kresťanskej lásky je, aby ctili nášho Pána Ježiša Krista ako prameň a vzor každej lásky, slúžiac mu telesne a duchovne v osobe chudobných...“* (Spoločné pravidlá DKL, I. kapitola, 1.).

PRISPÔSOBENIE A OBNOVA REHOĽNÉHO ŽIVOTA

Pápež Ján XXIII. utvoril desať koncilových komisií, z ktorých jedna sa zaoberala rehoľným životom, *«De religiosis»*. Dejiny a priebeh boli zoširoka uverejnené verejnými konferenciami, ktoré ich komentovali. Denná tlač tiež uvádzala vznik a vývoj týchto textov.

Aj rehoľníčky ako laické účastníčky počas sesie r. 1964 utvorili svoje žiadosti v poznámke, ktorú odovzdali členom komisie (samé nepatrili do tejto komisie): *«Rehoľný život nečerpá svoj dôvod bytia vo funkcii, hoci by ňou bola samotná kresťanská láska. Je odôvodnená jej samotnou podstatou, t. j. jej vzťahom k Bohu... Spoločenský, vedecký a technický vývoj, ktorý hlboko mení svet a prácu, ktorú koná samotná Cirkev, poznačuje tradičné postavenie rehoľného života. Núti ju očisťovať od druhotných motivácií a oslobodzovať sa od všetkého, čo ju monopolizuje a udeľuje výsady. Tieto kazia vzhľad, ktorý má dávať v Cirkvi a vo svete. Preto treba, aby sa dekrét, hoci krátky, zakoreňoval v teologickej perspektíve».*

Právnická stránka je prekonaná duchovnejším pohľadom. Aké boli teda veľké zákony obnovy rehoľného života? Od začiatku išlo o úpravu slovníka. Predseda komisie sa cítil povinný spresniť ho: «Keď hovoríme o rehoľnom živote a o rehoľníkoch, pod tým rozumieme všetkých, ktorí sa usilujú o dokonalosť záväzkami evanjeliových rád. Musíme sa vyhnúť nebezpečenstvu nejasnosti medzi rehoľníkmi v úzkom slova zmysle a medzi Spoločnosťami apoštolského života a Sekulárnymi inštitútmi, preto bol do úvodu vložený výraz **«bez narušenia ich vlastnej povahy»**.

Bude teda potrebné nájsť spoločnú definíciu, v ktorej všetky formy zasväteného života v službe Pánovi sa budú cítiť dobre.

Primeraná obnova rehoľného života bude zahrňovať neustály návrat k prameňom všetkého kresťanského života a k prvotnému duchu ustanovizní a jednak ich prispôsobovanie zmeneným časovým podmienkam.

M. Guillemin a Kardinál Felici

Ide o hlbokú obnovu **rehoľných inštitúcií**, ich foriém návratom k **evanjeliu a počúvaním súčasných výziev**. Preto koncilový dokument ako autorita špecifikuje, že *«je treba náležite zrevidovať konštitúcie, stanovy, direktória, knihy obyčají, modlitebníky, ceremoniály a iné zbierky tohto druhu, je potrebné upraviť ich podľa uznesení tohto posvätného cirkevného snemu a zrušiť zastarané predpisy»*.

Najvyšším pravidlom duchovnej a náboženskej obnovy a jej prispôsobeniu súčasným životným podmienkam je evanjelium a nasledovanie Krista, pod vedením Cirkvi. Predseda komisie to potvrdil slovami: **«Základnou normou je, aby sa táto obnova konala podľa evanjelia, nasledovaním Krista a ducha zakladateľa pod vedením a autoritou Cirkvi».**

Druhou zásadou obnovy vychádzajúcou z diskusií koncilových otcov, bol návrat k pôvodnej intuícii zakladateľa, jeho duchu, dedičstvu inštitútu. Jeden koncilový otec navrhol tento princíp: «viac sa primknúť k pôvodnému úmyslu a duchu zakladateľov ako k historickým formám, v ktorých je toto vyjadrené».

Matka Guillemin sa nebála podať svoj osobný názor na schému, ktorá mala byť navrhnutá na preskúmanie koncilom, ako to zdôrazňuje správa o *Perfectae caritatis*, o ktorej sa hlasovalo na poslednej sesii:

«Matka Guillemin vystihla pozitívne aspekty tohto textu a tiež označila nedostatky:

Pozitívne aspekty: miesto dané obetovaniu sa Kristovi v rehoľnom živote: žiť pre Krista je jediné ospravedlnenie tohto bláznovstva, akým je rehoľný život v očiach sveta. V našej dobe, ktorá hľadá konkrétnu účinnosť a kde sa prejavuje vyzdvihovanie laikov, možno sa pýtať: sú ešte rehoľnícky potrebné? Schéma podáva pravdivú odpoveď: žiadna úloha, žiadna funkcia nebudú môcť vysvetliť úplne obetovanie rehoľného zasvätenia. Neobetujeme svoj život ničomu, obetujeme svoj život Niekomu. Ďalší pozitívny aspekt: schéma zahŕňa apoštolskú činnosť do rehoľného života pre Inštitúty aktívneho života.

Ale tento text je okrem iného príliš nesmelý: neosvetľuje úplne dualizmus činnosť – kontemplácia, ale kľúč je daný: činnosť je v samotnej povahe rehoľného života. Činnosť živí kontempláciu a kontemplácia preniká činnosť.

Matka Guillemin sa tešila z toho, že schéma nalieha na fakt, že obnova rehoľného života sa nekoná len zhora nadol, ale je spoločným dielom. Naopak, tento text sa jej zdá príliš poznačený právnickom, keď sa jedná o praktické rady: sila prvej časti neoživuje druhú časť. Rehoľná dokonalosť sa zdá ešte príliš uzatvorená do seba a nie dost' otvorená k cirkevným dimenziám.

M. Guillemin a Kardinál Suenens

Je pravdou, že tento text sa musí aplikovať na mnohé krajiny a formy rehoľného života... Avšak konštatuje, že táto schéma „otvára nové avenue“, je v otázke celý spôsob života. S úsmevom dodala: v tomto texte je materiál pre desiatky kongresov generálnych predstavených...»

Základ textu nie je nový, Matka Guillemin už 10 rokov meditovala nad aggiornamentom Spoločnosti. Hovorila o ňom inými slovami, ale už žila, čo navrhovala.

«Na skale evanjelia a našej tradície musíme stavať Spoločnosť 20. storočia a utvárať generáciu dcér kresťanskej lásky podľa Božieho srdca a svätého Vincenta, aby bola pripravená odpovedať na Kristovu výzvu v jeho chudobných» (v máji 1965 v príhovore pre vizitátorky).

(na pokračovanie)

s. Claire HERRMANN
Archívna služba

2. Vatikánsky koncil vydal 16 úradných dokumentov:

1. KONŠTITÚCIA 2. DEKRÉT	O posvätej liturgii O spoločenských komunikačných prostriedkoch	1963
3. KONŠTITÚCIA 4. DEKRÉT 5. DEKRÉT	O Cirkvi v súčasnom svete O ekumenizme O Východných katolíckych cirkvách	1964
6. DEKRÉT 7. DEKRÉT 8. DEKRÉT 9. DEKLARÁCIA 10. DEKLARÁCIA	O pastorálnej službe biskupov O primeranej obnove rehoľného života O kňazskej výchove O kresťanskej výchove O postoji Cirkvi k nekresťanským náboženstvám	28. októbra 1965
11. KONŠTITÚCIA 12. DEKRÉT	O Božom zjavení O laickom apoštoláte	18. novembra 1965
13. DEKLARÁCIA 14. DEKRÉT 15. DEKRÉT 16. KONŠTITÚCIA	O náboženskej slobode O misijnej činnosti Cirkvi O kňazskom účinkovaní a živote O Cirkvi v súčasnom svete	7. decembra 1965